

DZIŚ DODATEK DLA SENIORA

NIE TYLKO KORONAWIRUS, GRYPA I RSV

NAJLEPSZE SANATORIA W LASACH I PUSZCZACH

str. 11-12

Nr ISSN 1230-9192
Nr indeksu 350680

www.expressbydgoski.pl

Nr 215 (11403) | Cena 5,00 zł (w tym 8% VAT)

Express

BYDGOSKI

Środa, 16.09.2026

Relaks

Krzyżówki
do kawy.
Nowości
w programie TV

Raport

Kolejni wykonawcy S10 wybrani. Kierunek Wyrzysk

Trasa szybkiego ruchu S10 z Torunia do Bydgoszczy jest w zaawansowanej budowie, za kilka lat pojedziemy nią także w kierunku Szczecina **Str. 3**

Z naszych stron

Cztery rodziny nie wróciły do mieszkań na Pomorskiej

Bydgoskie MWiK wydały komunikat w sprawie osunięcia się ziemi podczas prac ziemnych na ul. Pomorskiej w Bydgoszczy **Str. 4**

Sąd Apelacyjny wymierzył surowszą karę dla księdza z Unisławia skazanego za cztery lata gwałtów i znęcania się nad nastolatkiem **Str. 8**

Dr Konstanty Szuldrzyński z Państwowego Instytutu Medycznego MSWiA. - Nie wiemy, ilu pacjentów w Polsce choruje na sepsę, jakie są wyniki ich leczenia **Str. 8**

FOT. RADOŚLAW BRZOSZEK

Kontrowersje

Ciężarówki rozjeżdżają osiedlowe uliczki. „Spaliny, że okien nie można otworzyć!”

Jarosław Więclawski

Trwa trzeci, ostatni etap modernizacji torowiska przy ul. Toruńskiej w Bydgoszczy. Prace prowadzone są na odcinku od Równiej do pętli Stomil. Zakres inwestycji obejmuje również remont skrzyżowań. Czytelniczka skarży się, że w ostatnim czasie, przez zamknięcie zjazdu w ul. Równą, na boczne, osiedlowe uliczki zaczęły wjeżdżać ciężarówki.

- Zapraszamy na Zimne Wody. Miało być przez remont torowiska na ulicy

Toruńskiej zrobiło objazd tirom przez ul. Zimną, Strumykową, Żurawia - napisała pani Agnieszka. Jak precyzuje w kolejnej wiadomości, nie jest to oficjalnie wyznaczony objazd, ale przez prace wprowadzone w pobliżu wielu kierowców wybiera tę trasę i panuje tu chaos.

- Spaliny takie, że nie idzie otworzyć okien. Hałas od 4 rano, bo tiry jadą do parku handlowego na Nowotoruńskiej, a ruch jak na S5 - informuje Bydgoszczanka.

Gdy trwały poprzednie prace, na skrzyżowaniu z Rólną, ciężarówki wybierały przejazd przez ul. Równą. Po zamknięciu tego skrzy-

żowania z Toruńską, niektórzy kierowcy w ostatnich dniach zaczęli wjeżdżać na sąsiednie ulice.

- Kilka dni temu był tu korek, bo pojazdy wzajemnie się zablokowały i nie mogły stąd wyjechać. W ogrodzie u nas było siwo - relacjonuje Czytelniczka. Jak dodaje, kilka razy zgłaszała problem drogowcom.

Na wymienionych ulicach, podobnie jak na Żwirowej, nie ma asfaltu, a nawierzchnia z kostki brukowej. Obowiązuje tu zakaz wjazdu pojazdów ciężarowych, o czym informują znaki. Pod nimi znajduje się tabliczka, że „nie dotyczy pojazdów zaopatrzenia na czas za- i wy-

ładunku oraz dojeżdżających na teren posesji”.

Z tematem zwracamy się do drogowców. Pytamy m.in., jak długo potrwać roboty na skrzyżowaniu Toruńskiej i Równiej, czy wyznaczono sugerowany objazd kierowcom oraz czy zgłaszano im podobny problem.

- Prace na skrzyżowaniu ulic Toruńskiej i Równiej potrwać do końca września 2026 - przekazuje nam Katarzyna Muszyńska, rzeczniczka prasowa Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy. ©© **Str. 5**

Prawo

Leki wykupisz bez podawania na głos PESEL-u

Małgorzata Stempińska

Coraz więcej aptek w regionie ma specjalne terminale, na których numer PESEL można wpisać. Są też mObywatel i moje IKP, które pozwalają zrealizować receptę po okazaniu kodu QR.

Czytelniczka realizowała e-receptę w „Albie” na ul. Kamiennej w Bydgoszczy. - Byłam zaskoczona, że nie musiałam na głos podawać numeru PESEL, tylko wpisałam go na specjalnym terminalu. Świetne rozwiązanie! Po raz pierwszy poczułam się w aptece komfortowo. Nie bałam się, że ktoś sobie mój PESEL spisze i, nie daj Boże, potem go gdzieś wykorzysta. **Str. 3**

Ochrona zdrowia

Szpital Biziela nie boi się robotów. 100 pacjentów ma nowe kolano

Adam Szczęśniak

10 września ortopedzi ze Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. dr. Jana Biziela w Bydgoszczy wykonali 100. endoprotezoplastykę stawu kolanowego z wykorzystaniem robotycznego systemu VELYS. Dodajmy, że pierwsze takie operacje odbyły się zaledwie nieco rok temu - 21 lipca 2025 r. Biziel był pierwszym szpitalem w Polsce posiadającym własny

system VELYS, a także pierwszym ośrodkiem w naszym województwie, który rozpoczął wykonywanie robotycznie wspomaganą endoprotezoplastykę stawu kolanowego. **Str. 6**

TYDZIEŃ Z EXPRESSEM

Czwartek: Nasz dodatek dla seniorów Piątek: Polska ma zasoby wodne jak... Nigeria

16.09.2026

Środa

Dziś imieniny obchodzą: Edyta, Kamila i Korneliusz
106 dni do końca roku, Światowy Dzień Fryzjera

Komentarz dnia

Krzysztof Cugowski:

Patologia w internecie

Wokalista

Wszystkie nowości jakie zaliczył świat miały dobre jak i złe strony. Nigdy nie było tak, że coś co było rewolucyjne niesło tylko samo dobro. Każda rzecz niesie ze sobą patologię. To samo stało się z internetem.

To straszne jaki bezmiar złości i nienawiści przelewa się w komentarzach i różnego rodzaju wpisach, nie tylko w mediach tzw. społecznościowych. Nie pytam czemu ma to służyć, ale co jest tego powodem? Przecież mimo wszystko ludzie w swojej masie mają pozytywne podejście do bliźniego. To jest niezrozumiałe. Myślę, że jednym z powodów jest to, że przeważająca większość ludzi nie miała do tej pory swojej podmiotowości. Była po prostu przedmiotem w działaniu sił wyższych i nie miała nic do powiedzenia, i nie była słuchana. Teraz, nagle, głównie dzięki portalom społecznościowym, stali się podmiotem.

Każdy kto wypuści na świat najbardziej absurdalną rzecz, natychmiast ma odpowiedź, co sprawia, że taka osoba czuje, że jest ważną częścią życia społecznego. Bo kiedyś co najwyżej mogła to powiedzieć swojemu koledze i na tym się kończyło, bo to miało ograniczony zasięg. Teraz jest inaczej. W internecie to wszystko samo się nakręca i ludzie czują się ważni, co jest oczywiście ułudą. Jest w tym wszystkim coś pozytywnego, ale z drugiej strony mamy ogromną patologię. Niestety większość wpisów jest obelżywa i nienawistna. W sumie nie wiadomo z jakiego powodu, bo w większości przypadków ci ludzie przecież nie znają tych, o których tak źle piszą.

Czy można na to coś poradzić? Może z czasem ludzie opamiętają się w tym swoim amoku. Niebezpieczne natomiast byłoby stopowanie tego w sposób administracyjny. Jeśli to by się stało, to wtedy już wszystko może się wydarzyć... ©©

AUTOPROMOCJA

Prenumeruj
 „Express
 Bydgoski”

tel. 52 511 94 64
 bok.prenumerata@polskapress.pl
 prenumerata.expressbydgoski.pl

POGODA W BYDGOSZCZY

Środa
 22°C/11°C

Czwartek
 20°C/10°C

Redaktor naczelna
 Alicja Polewska
Z-cy redaktor naczelnej
 Justyna Wojciechowska-
 Narloch
 Lucyna Tańska-Klich
 Jakub Stykowski
Wydawca dnia
 Robert Borzyszkowski

www.express.bydgoski.pl

Polska Press
Makroregion Wielkopolska
Kujawsko-Pomorskie
 Redakcja ul. Zamoyskiego 2,
 85-063 Bydgoszcz, tel. 52 32 63 100
 redakcja@express.bydgoski.pl
Prezes Makroregionu
 Marek Ciesielski
Dyrektor reklamy
 Agnieszka Perlińska
Dyrektor marketingu
 Katarzyna Jabłońska
Druk
 Polska Press Oddział Poligrafia,
 85-438 Bydgoszcz,
 ul. Grunwaldzka 229

Wydawca Polska Press Sp. z o.o.
 ul. Domaniewska 45, 02-672 Warszawa,
 tel. 22 201 44 00, fax: 22 201 44 10
p.o. Prezes Zarządu Polska Press Grupy
 Elżbieta Zuraw
Redaktor naczelny Polska Press Grupy
 Marek Twaróg
Projekt graficzny, dyrektor artystyczny PPG
 Tomasz Bocheński
Dyrektor kolportażu PPG Tomasz Osoliński
Biuro Konsumenta PPG
 biurokonsumenta@polskapress.pl, tel. 12 688 85 10

©© - umieszczenie takich dwóch znaków przy Artykule, w szczególności przy Aktualnym Artykule, oznacza możliwość jego dalszego rozpowszechniania tylko i wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem zamieszczonym na stronie www.express.bydgoski.pl/tresci i w zgodzie z postanowieniami niniejszego regulaminu.

ZDROWIE

Dziś Jurasz zaprasza na konsultacje

Małgorzata Pieczyńska

Szpital Uniwersytecki nr 1 im. Jurasza w Bydgoszczy po raz drugi włącza się w organizację Światowego Dnia Bezpieczeństwa Pacjenta. Z tej okazji zaprasza w środę, 16 września, na spotkania ze specjalistami. Przygotowano aż siedem stolików eksperckich.

Światowy Dzień Bezpieczeństwa Pacjenta jest jednym z globalnych dni zdrowia publicznego ustanowionym przez WHO. Na całym świecie obchodzony jest 17 września. Rok temu dedykowany był dzieciom i odbywał się pod hasłem „Bezpieczeństwo pacjenta od samego początku”, teraz jego motto przewodnie brzmi: „Bezpieczna opieka w przypadku chorób niezakaźnych”.

W szpitalu Jurasza w przededniu Światowego Dnia Bezpieczeństwa Pacjenta, czyli w środę (16 września) w holu głównym odbędą się spotkania i działania edukacyjne poświęcone bezpieczeństwu i profilaktyce zdrowotnej.

- Tego dnia w godzinach 9.30-13.30 będzie można skorzystać z przygotowanych stanowisk edukacyjnych i konsultacyjnych - mówi Marta Laska, rzeczniczka szpitala

FOT. TOMASZ CZACHOROWSKI

W Jurasza Światowy Dzień Bezpieczeństwa Pacjenta zaplanowano w środę

Jurasza. - Uczestnicy będą mogli, m.in., zmierzyć ciśnienie tętnicze i poziom glukozy, wykonać analizę składu ciała, uzyskać porady dietetyczne oraz dowiedzieć się, jak bezpiecznie stosować leki i zapobiegać upadkom.

Nie zabraknie również tematów związanych z opieką nad osobami niesamodzielnymi, zdrowiem psy-

chicznym opiekunów oraz dostępnymi formami wsparcia socjalnego. Ważnym elementem wydarzenia będzie także promocja prawidłowej higieny rąk - z możliwością udziału w praktycznych warsztatach z wykorzystaniem lampy UV.

Przy stołach tematycznych będzie można porozmawiać ze ekspertami od żywienia o analizie składu ciała, omówienie wyniku BMI, poradach żywieniowych. Specjaliści z Kliniki Rehabilitacji opowiedzą o profilaktyce upadków, zasadach bezpiecznego poruszania się i ćwiczeniach.

Jednym z poruszanych tematów będzie: Wiele leków - jedno bezpieczeństwo. Będzie można porozmawiać o tym, czy wszystkie leki są potrzebne? Jak jest ryzyko interakcji między lekami i w końcu, jak prawidłowo przyjmować leki.

- Światowy Dzień Bezpieczeństwa Pacjenta to okazja, aby przypomnieć, że bezpieczeństwo w ochronie zdrowia zaczyna się nie tylko w szpitalu - mówi Marta Laska. - Regularna kontrola stanu zdrowia, odpowiednie odżywianie, właściwe przyjmowanie leków, aktywność fizyczna i znajomość zasad profilaktyki mają ogromne znaczenie w zapobieganiu powikłaniom chorób przewlekłych. ©©

KALENDARIUM BYDGOSKIE 16 WRZEŚNIA

Teresa Ciepły mistrzynią Europy na 80 m przez płotki

1772: przedstawiciel Królestwa Prus przejmujący Bydgoszcz we władanie Johann Schoenborn odebrał deklarację poddanie się nowej władzy od 16 siostr klarysek, oraz od przedstawicieli należących do nich wsi: Złotniki Kujawskie, Mochele i Pietruszka.

1949: zarządzająca popularną „ciuchcią” do Koronowa Bydgoska Kolej Powiatowa przejęta została przez Polskie Koleje Państwowe.

1962: podczas lekkoatletycznych mistrzostw Europy rozgrywanych w Belgradzie sprinterka Zawiszy

Bydgoszcz Teresa Ciepły zdobyła złoty medal w biegu na 80 m ppł. Na metę bydgoszczanką wpadła niemal idealnie równo z Karin Balzer z NRD. Sędziowie przez dwie godziny analizowali zapis z fotokomórki nim przyznali zwycięstwo Polsce.

1979: w Bydgoszczy rozpoczęły się lekkoatletyczne mistrzostwa Europy juniorów (trwały do 19 września). Na trybunach zasiadło niewiele widzów. Generalny triumf odnieśli sportowcy z NRD. Polacy zdobyli tylko trzy medale.

1986: po w hali przy ul. Magdzińskiego w Bydgoszczy otwarte zostało po wielu latach pierwsze stoisko BSS „Społem”, w którym prowadzo-

no sprzedaż mięsa z tzw. uboju gospodarczego, które można było nabywać bez kartek. Wcześniej sprzedawano tam cieszące się niewielkim zainteresowaniem wyroby z koniny.

1993: na zakończenie XXXI Bydgoskiego Festiwalu Muzycznego odbył się koncert symfoniczny na 60. urodziny polskiego kompozytora Mikołaja Góreckiego. Jubilat był obecny na sali.

1997: w bydgoskim Zachemie po raz pierwszy zademonstrowano stację neutralizacji ścieków, chemiczno-mechaniczną oczyszczalnię ścieków z Zachemu. Sercem stacji był komputer dobierający środek neutralizujący. ©© **KB**

INWESTYCJE

Kolejni wykonawcy S10 wybrani. Kierunek Wyrzysk

Adam Szczęśniak

Trasa szybkiego ruchu S10 z Torunia do Bydgoszczy jest w zaawansowanej budowie, za kilka lat pojedziemy nią także w kierunku Szczecina. Wybrano wykonawców kolejnych odcinków między Bydgoszczą a Wyrzyskiem.

Przypomnijmy, że trasa ekspresowa S10 - biegnąca z zachodu w kierunku Warszawy - ma połączyć Szczecin, Piłę, Bydgoszcz i Toruń oraz S7 prowadzącą do stolicy. Od miesięcy trwa budowa odcinka między stolicami naszego regionu podzielonego na cztery etapy.

Odcinek Szczecin-Bydgoszcz mocno zaawansowany

Jest już fragment S10 w okolicach Stargardu, obwodnica Wałcza, prace są prowadzone na kilku innych odcinkach, które powinny zakończyć się w 2028 r. Wkrótce powinna zacząć się budowa odcinka Witankowo - Piła Północ oraz obwodnicy Wyrzyska. W 2027 r. ma

Kilka dni temu wybrano wykonawców na dwóch ostatnich odcinkach w bydgoskiej części woj. kujawsko-pomorskiego

zostać ogłoszony przetarg na budowę S10 z Piły do Wyrzyska. W części wielkopolskiej zostanie do zrobienia jeszcze część obwodnicy Piły, która będzie wspólna dla S10 i S11 (Koszalin - Piła - Poznań - Śląsk).

PORR zbuduje odcinek Nakło - Bydgoszcz

Kilka dni temu wybrano wykonawców na dwóch ostatnich odcinkach w bydgoskiej części województwa

kujawsko-pomorskiego: Wyrzysk - Nakło i Nakło - Bydgoszcz.

Odcinek Nakło - Bydgoszcz ma mieć ok. 20 km i zostanie poprowadzony nowym śladem. Nakło zyska drugą północną obwodnicę. Jak donosi portal „Bydgoszcz w budowie” - po starym śladzie poprowadzona zostanie ekspresówka jedynie na około 2-kilometrowym fragmencie od wsi Kruszyn do węzła Bydgoszcz Zachód, który łączyć będzie S5 z S10.

Początek odcinka zaplanowano w okolicy wsi Karnowo, na trasie zaplanowano jedną parę Miejsc Obsługi Podróżnych (MOP Strzelewo) w okolicy wsi Minikowo. Powstaną też dwa węzły: Ślesin w okolicy wsi Gumnowice oraz Kruszyn w okolicy wsi Kamieniec. Dodatkowo konieczne będzie przebudowanie wylotu z węzła Bydgoszcz Zachód w kierunku Nakła oraz przesunięcie schronu bojowego w Kruszynie.

W każdym kierunku będą po dwa pasy ruchu. Inwestycja zostanie zrealizowana w trybie „zaprojektuj i wybuduj”. W przetargu wystartowało 11 firm/konsorcjów. Najniższą ofertę złożyła firma PORR (613,5 mln zł) i to ona została wykonawcą odcinka. Budżet Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad wynosi 1030 mln zł.

Aldesa wygrała przetarg

Odcinek z Wyrzyska do Nakła nad Notecią będzie miał też ok. 20 km, a trasa będzie poprowadzona nowym śladem.

Jak informuje „Bydgoszcz w budowie”, początek odcinka zaplano-

wano na węźle Wyrzysk, a koniec w okolicy wsi Karnowo. Na trasie zaplanowano jedną parę Miejsc Obsługi Podróżnych (MOP) w okolicy wsi Mrozowo. Powstaną też dwa węzły: Sadki (przy drodze Sadki - Łobżenica) oraz Nakło we wsi Chrzastowo. Dodatkowo konieczne będzie przebudowanie węzła Wyrzysk.

W każdym kierunku będą po dwa pasy ruchu. Inwestycja również zostanie zrealizowana w trybie „zaprojektuj i wybuduj”. W przetargu wystartowało 9 firm/konsorcjów.

Najniższą ofertę złożyło konsorcjum Aldesa Construcciones Polska i Aldesa Construcciones z Hiszpanii (610,1 mln zł) i ono zostało generalnym wykonawcą. Budżet Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad wynosi 932,9 mln zł.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad planowała zawarcie umowy z wykonawcami w trzecim kwartale 2027 r., ale raczej się to opóźni - musi oczekiwać na ewentualne odwołania od wyników. Prace budowlane planowane są na lata 2028-2031. ©

ZDROWIE

Leki teraz wykupisz bez podawania na głos PESEL-u w aptece

Małgorzata Stempińska

Coraz więcej aptek w regionie ma specjalne terminale, na których numer PESEL można wpisać. Są też mObywatel i moje IKP, które pozwalają zrealizować receptę po okazaniu kodu QR. - Tak jest wygodniej i bezpieczniej - chwalą zarówno pacjenci, jak i farmaceuci.

Czytelniczka realizowała e-receptę w „Albie” na ul. Kamiennej w Bydgoszczy. - Byłam zaskoczona, że nie musiałam na głos podawać numeru PESEL, tylko wpisałam go na specjalnym terminalu. Świetne rozwiązanie! Po raz pierwszy poczułam się w aptece komfortowo. Nie bałam się, że ktoś sobie mój PESEL spisie i nie daj Boże potem go gdzieś wykorzysta w niecnym celu. W aptece na Górzyszkowie, gdzie najczęściej kupuję leki, takiego terminala niestety nie ma. Chciałam zapytać czy posiadanie go to dobra wola apteki? Czy wkrótce będzie obowiązek montowania we wszystkich aptekach takich terminali do wpisywania numerów PESEL? - dopytuje Czytelniczka.

Kolejny Czytelnik, który realizuje recepty w „Aptecie Społecznej”

przy ul. Gdańskiej w Bydgoszczy, opowiada, że tam numer PESEL wpisuje się na terminalu jak PIN do karty.

- Klienci bardzo sobie chwalą takie rozwiązanie. Po pierwsze ze względu na to, że czasem w aptece jest głośno i nie trzeba przekrzykiwać innych. Po drugie wpisując samodzielnie PESEL nasi klienci, zwłaszcza osoby starsze, czują się bezpieczniej - słyszymy w „Aptecie Społecznej”.

Decyduje nie tylko „dobra wola” apteki

Marcin Piątek, prezes Pomorsko-Kujawskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej w Bydgoszczy, zaznacza, że opcja wpisania numeru PESEL poprzez terminal determinowana jest zapleczem sprzętowym apteki. W przypadku, gdy apteka posiada terminal płatniczy zintegrowany z komputerem, oprogramowanie

Receptę zrealizujemy też bez podawania w aptece numeru PESEL korzystając z aplikacji mObywatel. Wystarczy, że znajdziemy zakładkę Usługi, po czym wybierzemy opcję Recepty.

W „Aptecie Społecznej” przy ul. Gdańskiej w Bydgoszczy numer PESEL wpisuje się na terminalu jak PIN do karty

apteczne umożliwia wpisywanie ciągów numerycznych (PESEL), które używane są np. do identyfikacji pacjenta.

- Inaczej sytuacja wygląda, gdy apteka korzysta z autonomicznego terminala płatniczego nie połączonego z komputerem - nie ma możliwości wykonania takiej operacji. Obecność tego rozwiązania determinowana jest zatem zapleczem sprzętowym apteki, nie zaś jej „dobrą wolą”. Na chwilę obecną nie posiadamy informacji, aby tego typu zintegrowane rozwiązanie miało

stać się obowiązkowe - podsumowuje Marcin Piątek.

Wystarczy kod QR

Receptę zrealizujemy też bez podawania w aptece numeru PESEL korzystając z aplikacji mObywatel. Wystarczy, że znajdziemy zakładkę Usługi, po czym wybierzemy opcję Recepty. Na liście powinny pojawić się dane, czyli data wystawienia recepty oraz imię i nazwisko lekarza. Na ekranie wyświetlony zostanie kod QR recepty. Należy okazać go farmaceucie do zeskanowania.

Zpodobnej usługi możemy skorzystać mając aplikację mojeIKP na telefonie. Wystarczy wejść w zakładkę z e-receptami lub znaleźć odpowiednią receptę na ekranie głównym). Kliknijmy wybraną e-receptę, aby wyświetlić jej kod QR. Pokażmy kod QR farmaceucie w aptece do zeskanowania. Nie musimy podawać numeru PESEL ani dyktować kodu słownie.

Ten sam lek można kupić w różnych aptekach

Przypomnijmy, że od 1 lipca tego roku obowiązują nowe zasady realizacji e-recept. Pacjenci mogą kupować poszczególne opakowania tego samego leku przepisanego na e-receptę w różnych aptekach.

- Obecnie nie trzeba już wracać po kolejne opakowania tego samego leku do pierwszej apteki, ponieważ system pozwala dokończyć zakup w innej placówce, o ile obie apteki uruchomiły już tę nową funkcjonalność. Ponadto odrębne leki z tej samej recepty od zawsze można wykupywać w zupełnie różnych miejscach - wyjaśnia Barbara Nawrocka, rzecznik Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ w Bydgoszczy.

Dostępność leków online można sprawdzić na portalach takich jak GdziePoLek.pl lub KtoMaLek.pl. ©

Bydgoszcz

UROCZYSTOŚĆ

Literackie nagrody Bydgoszczy - „Strzały Łuczniczki” - rozdane

Opr. Adam Szczęśniak

Już po raz 23. w historii przyznane zostały „Strzały Łuczniczki”, czyli nagrody dla twórców i ich dzieł związanych z Bydgoszczą. Uroczystość odbyła się w Młynach Rothera.

Przypomnijmy, że pierwsza edycja konkursu, jeszcze pod nazwą Konkurs na Bydgoską Książkę Roku, odbyła się na przełomie 2003 i 2004 r. Jako jedyna w historii obejmowała dwuletni czas, uwzględniając książki wydane w latach 2002 i 2003.

Zgodnie z założeniami, konkurs miał na celu promowanie lokalnych autorów oraz nagradzanie najlepszych i najciekawszych publikacji wydanych w danym okresie.

W miniony weekend w Młynach Rothera odbyło się uroczyste wręczenie nagród w konkursie na Bydgoską Literacką Nagrodę Roku 2025, a statuetki wręczała Iwona Waszkiewicz, zastępca prezydenta miasta.

„Strzały Łuczniczki”, repliki oryginalnej strzały ze stojącej w parku Kochanowskiego rzeźby Łuczniczki, odebrali:

● w kategorii „Poezja” Alicja Regiewicz („Wykrzywnik twarzy”) - debiutancki tomik poezji, jak można przeczytać w opisie: „To historia przemocy. O poszukiwaniu tożsamości szaleńca, metaforze choroby psychicznej i nowotworowej, rozbiitych talerzach na głowie bezbron-

nego dziecka. O kryzysie wiary w popękanych ustach ateisty i rozmowach z Bogiem...”;

● w kategorii „Proza i eseistyka” Małgorzata Czyńska i Katarzyna Gębarowska („Lajkarze”) - historia fotografii ulicznej oraz opowieści o rzemieślnikach obiektywu, którzy uwieczniali codzienne życie, mody i gesty dawnych przechodniów;

● w kategorii „Poziom edytorski” nagrodę otrzymała Galeria Miejska bwa („Apetyt”) - to publikacja, która towarzyszyła wystawie „Apetyty” prezentującej prace takich artystek jak Natalia LL, Karolina Konopka i Alicja Kozłowska, skupiająca się wokół motywów przesyty, przyjemności oraz słodko-gorzkich mechanizmów społecznych;

Celem corocznego konkursu jest nagrodzenie i promowanie najlepszych książek, które treścią bądź osobą twórcy związane są z Bydgoszczą, a wydane zostały w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody. Książki do konkursu zgłaszają autorzy, wydawcy i czytelnicy w jednej z trzech kategorii: poezja, proza i eseistyka, poziom edytorski.

W tej edycji konkursu zgłoszono 29 wydawnictw, z czego 11 w kategorii „Poezja”, 11 w kategorii „Poziom edytorski” i 7 w kategorii „Proza i eseistyka”. Decyzję podjęło jury w składzie: prof. dr hab. Bernadetta Darska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), prof. dr hab. Jerzy Madejski (Uniwersytet Szczeciński) oraz dr hab. Dariusz Nowacki, prof. UŚ, Uniwersytet Śląski.

W tej edycji konkursu „Strzały Łuczniczki” zgłoszono 29 wydawnictw, z czego 11 w kategorii „Poezja”, 11 w kategorii „Poziom edytorski” i 7 w kategorii „Proza i eseistyka”

KONTROWERSJE

Cztery rodziny nie wróciły

Jarosław Więclawski

Spółka Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Bydgoszczy wydała oświadczenie w sprawie prac prowadzonych w pobliżu budynku przy ul. Pomorskiej 88. W czwartek, po stwierdzeniu przez straż, że doszło do jego uszkodzenia, część mieszkań wyłączono z użytkowania.

W czwartek przy ul. Chocimskiej rozpoczęła się budowa zbiornika retencyjnego. To jedno z zadań w ramach prowadzonego przez MWiK projektu „Bydgoszcz zielono-niebieska”. W czwartek (10 września) konieczne było wstrzymanie prac. Na grupie Bydgoszczanie pojawił się wpis dotyczący ewakuacji sąsiedniego budynku przy ul. Pomorskiej,

- Dzisiaj została wezwana straż. Spod kamienicy w stronę wykopu osuwa się ziemia. Na budynek nie zostały założone czujniki geodezyjne. Nikt nie mierzy jak prace wpływają na jego stan - opisała wówczas pani Dominika.

Informację potwierdziła Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej. Wezwanie w sprawie otrzymano w czwartek po południu.

- Zgłoszenie mówiło o tym, że miało dojść do osunięcia ściany jednego z budynków mieszkalnych. Po przybyciu na miejsce strażacy potwierdzili, że doszło do ok. 1-2 cm osunięcia ściany w pionie - przekazał mł. bryg. mgr inż. Karol Smarz, oficer prasowy KM PSP Straży Pożarnej w Bydgoszczy.

Przerwa na placu budowy

Strażacy poprosili firmę, która prowadzi budowę zbiornika o natychmiastowe wstrzymanie prac, bo w ich ocenie mogła to być bezpośrednia przyczyna osunięcia ściany.

- W piątek rozmawialiśmy z przedstawicielami wykonawcy, firmy Meliorex. Mają oni wykonać stosowne opracowanie, w którym wskażą jak dalej będą wykonywane prace. Na razie nie mogą ich realizować - przekazała nam w ubiegłym tygodniu Magdalena Mikołajska, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Bydgoszczy.

MWiK w piątek wyjaśniał, że prowadzi roboty w sąsiedztwie kamienicy przy ul. Pomorskiej 88E. Do obiektu przylega dobudowana część, w której zlokalizowane są toalety i pomieszczenia gospodarcze.

Kluczowe dla sprawy będzie decyzja wydana przez PINB.

- Z posiadanych przez MWiK informacji wynika, że dobudówka stanowi odrębną konstrukcję i nie jest konstrukcyjnie połączona z główną częścią kamienicy. Stan techniczny tej części obiektu już przed rozpoczęciem obecnie prowadzonych robót nie był prawidłowy. Występowały tam wcześniej pęknięcia oraz odchylenia ściany - przekazała nam Alicja Kwaśniewska, rzeczniczka prasowa MWiK w Bydgoszczy.

Dodała, że prowadzone na miejscu prace realizowane były na podstawie dokumentacji projektowej i zgodnie z przyjętą dla inwestycji technologią. Spółka ma przeanalizować przebieg robót oraz to czy i w jakim zakresie mogły przyczynić się do uszkodzeń dobudowanej części budynku. Prace wstrzymane do czasu zakończenia ustaleń.

MWiK: Wykonawca jest ubezpieczony

W poniedziałek, 14 września dopytaliśmy MWiK o to, jak długo mogą potrwać analizy oraz przerwa w realizacji inwestycji przez Meliorex. Jak nam przekazano, spółka czeka na decyzję PINB-u, po której będzie mogła się do tego odnieść.

- Prace w rejonie ul. Chocimskiej realizowane były przez zewnętrznego wykonawcę wyłonionego w toku przetargu prowadzonego w trybie zamówień publicznych. W zawartej umowie przewidziano odpowiedzialność wykonawcy za ewentualne uszkodzenia spowodowane realizacją robót i zabezpieczono wystąpienie takiej sytuacji - przekazała nam Alicja Kwaśniewska, rzeczniczka prasowa MWiK.

- Wykonawca jako profesjonalny podmiot zajmujący się realizacją robót budowlanych zobowiązany był do ochrony przed uszkodzeniem lub zniszczeniem wszelkiej własności osób trzecich, odpowiada za wszyst-

kie uszkodzenia spowodowane podczas wykonywania robót oraz powinien niezwłocznie je naprawić na własny koszt - dodała.

Jak zaznacza rzeczniczka, MWiK wymagał pozyskania przez wykonawcę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w celu pokrycia ewentualnych szkód spowodowanych działalnością wykonawcy.

- W przypadku ustalenia odpowiedzialności wykonawcy za powstałe uszkodzenia przybudówki, MWiK jako zamawiający również oczywiście podejmował będzie działania w celu zapewnienia niezwłocznego usunięcia szkód przez wykonawcę - informuje rzeczniczka miejskiej spółki.

Zakaz użytkowania

W trakcie czwartkowej akcji strażacy ewakuowali 12 osób z budynku. Do czterech z siedmiu mieszkań nie można wrócić - PINB wyłączył je z użytkowania. Z uwagi na to, że lokatorzy nie mieli możliwości znalezienia sobie lokalu zastępczego, Bydgoskie Centrum Zarządzania Kryzysowego zapewniło im tymczasowe lokum. - Te cztery lokale mają przynależne pomieszczenia WC w dobudówce. Jest ona w złym stanie technicznym i faktycznie pogorszył się on w ostatnim czasie - wyjaśniła Magdalena Mikołajska, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Bydgoszczy. Aktualnie pozostaje również stanowisko ADM-u.

- Względem czterech rodzin zapadła decyzja o konieczności opuszczenia lokali z budynku przy ul. Pomorskiej. Rodziny zatrzymały się w hostelu. Po otrzymaniu decyzji PINB, najemcy otrzymają propozycje lokali zamiennych. Doraźnie pomoc udzielona zostanie przez MOPS - przekazała nam Magdalena Marszałek, rzeczniczka prasowa bydgoskiego ADM-u. ©

Z PIERWSZEJ STRONY

Rozjeżdżają Zimne Wody

Jarosław Więclawski

Trwa trzeci, ostatni etap modernizacji torowiska przy ul. Toruńskiej w Bydgoszczy. Czytelniczka skarży się, że w ostatnim czasie na boczne, osiedlowe uliczki zaczęły wjeżdżać ciężarówki.

– Prace na skrzyżowaniu ulic Toruńskiej i Równej prowadzone są w ramach zadania „Przebudowa torowiska tramwajowego na ul. Toruńskiej na odcinku od ul. Kazimierza Wielkiego do zajezdni MZK – opcja pakiet 2” i potrwały do końca września 2026. Aby zachować dojazd do okolicznych posesji, prace te mogły rozpocząć się dopiero po zakończeniu robót na skrzyżowaniu ulic Toruńskiej i Rolnej – przekazuje nam Katarzyna Muszyńska, rzeczniczka prasowa Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy.

– Z uwagi na zamknięcie ul. Kieleckiej został wyznaczony tymczasowy objazd dla pojazdów ciężarowych ulicami Nowotoruńską, Kazimierza Wielkiego oraz Toruńską, a nie osiedlowymi uliczkami, takimi

Czytelniczka skarży się na ciężarówki jeżdżące mniejszymi ulicami

jak Zimna czy Strumykowa. Ulicami Zimną i Strumykową mogą poruszać się jedynie pojazdy dostawcze, które dowożą materiały i towar do posesji przy nich się znajdujących. Kierowcy pojazdów ciężarowych powinni poruszać się wytyczonym objazdem – zaznacza rzeczniczka.

W ramach inwestycji prowadzonej na Toruńskiej w lipcu 2026 r. zakończono prace w ramach drugiego etapu – na odcinku od mostu Kazimierza Wielkiego do Równej. Finał całości planowano do końca 2026 r., ale wiadomo od jakiegoś czasu, że potrwa to parę miesięcy dłużej. Jak mó-

wił przy oddaniu drugiego etapu Maciej Gust, zastępca dyrektora ZDMiKP ds. inwestycji drogowych, prace na odcinku od Równej do pętli Stomil są bardzo mocno zaawansowane. Ważną część prac stanowi również przebudowa skrzyżowania Toruńskiej z Kielecką. Na większości było torowisko, a także słupy trakcyjne.

– Termin realizacji inwestycji to kwiecień 2027 r. Idzie dosyć sprawnie. Są oczywiście problemy z przebrojeniami, bo stara sieć, która jak to bywa, została zewidencjonowana niezgodnie z rzeczywistością. Musimy sobie z tym radzić – wyjaśniał Maciej Gust.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Czyścili Brdę za pomocą magnesów neodymowych

Małgorzata Pieczyńska

Gra terenowa dedykowana Wiśle i jej dopływom, a poza tym czyszczenie Brdy za pomocą magnesów neodymowych oraz sprzątanie terenów zielonych na Babiej Wsi - Fundacja Zielone Jutro z Bydgoszczy zaprosiła mieszkańców do udziału w wydarzeniu, które zorganizowano w ramach akcji „Czysta Wisła”.

Kapryśna pogoda nie zraziła miłośników ekologii. Można było przyjąć całymi rodzinami. W efekcie około 30 śmiałków stawiało się nieopodal przystani na Babiej Wsi, by połączyć dobrą zabawę z działaniami na rzecz środowiska.

Najpierw chętni wzięli udział w grze terenowej. Zabawa była wspaniała. Na koniec zorganizowany został jeszcze quiz dedykowany Wiśle i jej dopływom. Tradycyjnie nie zabrakło też konkursów z nagrodami. Pytania dotyczyły oczywiście królowej polskich rzek.

Podczas wydarzenia mieszkańcy mogli wziąć udział w akcji czyszcze-

nia Brdy za pomocą magnesów neodymowych. – Wyłowiono kilka kilogramów złomu, w tym np. koszy na śmieci – mówi Kamil Łęczycki. – Przy okazji uczestnicy wydarzenia posprzątali też tereny zielone na Babiej Wsi. Zebrano kilka worków śmieci.

Niedzielna akcja w Bydgoszczy była częścią większego wydarzenia, czyli akcji „Czysta Wisła”, której pomysłodawcą jest Dominik Dobrowolski, ekolog, edukator i podróżnik. Oficjalnie akcja „Czysta Wisła” potrwa do 30 września. ©

Akcja czyszczenia Brdy

AUTOREKLAMA
1011573870

Gościem specjalnym będzie
GRAŻYNA ZELIŃSKA
aktorka teatralna i filmowa

XIII FORUM seniöra

24 września 2026 r. 9:00

Aula Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

ROZMOWY Z EKSPERTAMI:

- Zdrowe stopy kluczem do komfortowej sprawności
- Podróż w czasie do ery przed telefonami i komputerami

DOSTAŁEŚ JUŻ ZAPROSZENIE?

Pamiętaj o potwierdzeniu swojego udziału w wydarzeniu! Na potwierdzenia czekamy tylko do 18 września.

Dalej masz możliwość zapisu na listę rezerwową pod nr tel. **512 213 596** – od pon. do pt. w godz. 10-14.

Więcej informacji na expressbydgoski.pl/forum-seniöra

jesień 2026

ORGANIZATOR 	PARTNER STRATEGICZNY 	PARTNERZY GŁÓWNI 	PATRONAT HONOROWY
PATRONAT MEDIALNY 			

OCHRONA ZDROWIA

Biziel nie boi się robotów. Już 100 operacji kolana!

Adam Szczęśniak

W bydgoskim Szpitalu Biziele wykonano setną endoprotezoplastykę stawu kolanowego z wykorzystaniem robotycznego systemu VELYS.

10 września ortopedzi ze Szpitala Uniwersyteckiego numer 2 im. dr. Jana Biziele wykonali 100. endoprotezoplastykę stawu kolanowego z wykorzystaniem systemu VELYS. Dodajmy, że pierwsze takie operacje odbyły się zaledwie nieco rok temu - 21 lipca 2025 roku.

Biziel był pierwszym szpitalem w Polsce posiadającym własny system VELYS, a także pierwszym ośrodkiem w naszym województwie, który rozpoczął wykonywanie robotycznie wspomaganą endoprotezoplastykę stawu kolanowego. Wdrożenie technologii poprzedziło niemal pół roku przygotowań zespołu, obejmujących szkolenia online i praktyczne, m.in. w Szwajcarii i Irlandii. System jest wykorzystywany w Oddziale Klinicznym Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu.

Zespół wykonujący operacje robotyczne w oddziale klinicznym

- Sto zabiegów to dla nas granica między etapem wdrożenia a dojrzalego, rutynowego stosowania technologii. Na początku każdy zabieg z użyciem robota wymagał dodatkowego czasu na salę operacyjną, przygotowania zespołu i elastyczności w harmonogramie. Dziś robotyka jest wpisana w standardową ścieżkę pacjenta kwalifikowanego do endoprotezoplastyki kolana - nie jest już „projektem pilotażowym”. Czas na kolejny etap: także systema-

tyczne zbieranie danych, ocenę wyników odległych i dalsze doskonalenie protokołów, pod kątem szkolenia kolejnych operatorów - mówi dr n. med. Michał Kułakowski, lekarz kierujący Oddziałem.

Robot wspiera chirurga

System VELYS wspiera chirurga w planowaniu i przeprowadzeniu endoprotezoplastyki, umożliwiając wykorzystanie podczas operacji informacji dotyczących anatomii kon-

kretnego stawu. Ostateczne decyzje dotyczące przebiegu zabiegu podejmuje operator.

Dr n. med. Karol Elster, zastępca lekarza kierującego Oddziałem, zwraca uwagę na możliwość większej indywidualizacji operacji.

- Z perspektywy pacjenta najważniejsza różnica polega na tym, że ustawienie protezy jest dziś dużo bardziej zindywidualizowane niż w klasycznej technice manualnej. Zamiast opierać się na uśrednionych punktach odniesienia anatomicznego, mamy możliwość precyzyjnego dopasowania pozycji komponentów do indywidualnej biomechaniki danego kolana - z uwzględnieniem napięcia więzadeł i naturalnego zakresu ruchu pacjenta. W praktyce przekłada się to na mniejszą potrzebę dodatkowych zabiegów korekcyjnych w trakcie operacji. W funkcjonowaniu pooperacyjnym obserwujemy u części pacjentów bardziej „naturalne” odczucie stawu i płynniejszy powrót do codziennej aktywności, choć oczywiście każdy przypadek ocenia się indywidualnie, a robotyka jest narzędziem wspierającym chirurga, nie gwarancją wyniku.

Doświadczenia kliniczne zdobywane podczas kolejnych zabiegów są wykorzystywane także w działalności naukowej.

Od praktyki do badań

Zespół uczestniczy w badaniu porównującym endoprotezoplastykę stawu kolanowego wspomaganą systemami VELYS i CORI, we współpracy z ośrodkiem zagranicznym.

- Dla szpitala sto procedur oznacza również możliwość systematycznej oceny rezultatów, dalszego doskonalenia organizacji pracy i rozwijania kompetencji zespołu. Nie traktujemy posiadania nowoczesnej aparatury jako miary innowacyjności - jej rzeczywistą wartość wyznaczają sposób wykorzystania i korzyści, jakie może przynieść pacjentom. Zachowujemy przy tym niezbędną ostrożność naukową, ponieważ wiarygodna ocena wpływu robotyki na wyniki funkcjonalne, jakość życia i trwałość efektów leczenia wymaga odpowiedniego czasu, systematycznego gromadzenia danych i prowadzenia badań - mówi dr n. med. Agnieszka Rogalska, dyrektor Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. dr. Jana Biziele w Bydgoszczy.

REKLAMA

0111581183

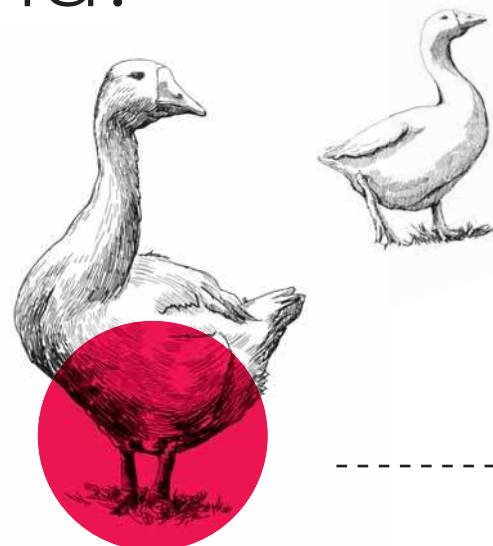
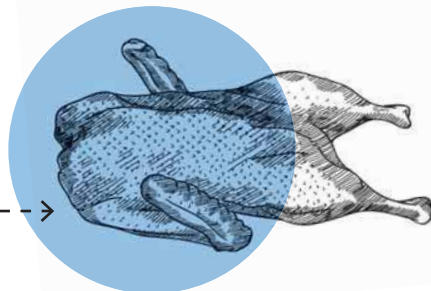
Do udziału w konkursie zaprasza **marszałek województwa Piotr Całbecki.**

Kujawsko-Pomorska gęsina na Świętego Marcina!

Weź udział w konkursie na: expressbydgoski.pl/gesina

Wymyśl hasło promujące gęsinę!

Do wygrania -----> **ponad 500 tuszek!**

Na zgłoszenia czekamy do 27 września
-----> **do północy**

Regulamin i więcej informacji o konkursie na: expressbydgoski.pl/gesina

Fundatorem gęsinich tuszek i organizatorem akcji „Kujawsko-Pomorska gęsina na św. Marcina” jest **Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.**

ORGANIZATOR:

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki

PATRONAT MEDIALNY:

Dofinansowano z budżetu Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

EDUKACJA

Rusza VIII edycja „Aktywnych Błękitnych” dla szkół

Małgorzata Pieczyńska

- Nie tylko wiedza o wodzie, ale eksperymenty, wycieczki, akcje ekologiczne i konkretne wyzwania. „Aktywni Błękitni. Szkoła Przyjazna Wodzie” to bezpłatny program dla szkół podstawowych, który pozwala uczniom poznawać wodę poprzez doświadczenie i działanie - informuje Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Zakończono rekrutację do VIII edycji programu na rok szkolny 2026/2027. Szkoły z całej Polski mogły zgłaszać się do 15 września.

Program „Aktywni Błękitni - szkoła przyjazna wodzie” ma charakter ogólnopolski. Po raz pierwszy zorganizowano go w 2019 roku. W tym czasie w programie uczestniczyło ponad 200 tysięcy uczniów z ponad 2300 szkół z całej Polski. W województwie kujawsko-pomorskim realizowany jest w Regionie Wodnym Noteci i odpowiada za niego Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Wody Polskie w Bydgoszczy.

FOI. MATERIAŁY ORGANIZATORÓW

W programie „Aktywni Błękitni” chodzi promowanie wiedzy na temat zrównoważonej gospodarki wodnej, szczególnie w zakresie ochrony środowiska, ochrony przeciwpowodziowej i zapobieganiu skutkom suszy oraz dbałości o wodę i znajomości zasad bezpiecznego korzystania z rekreacji wodnej. Celem programu jest wykształcenie wśród dzieci i młodzieży poprawnych nawyków w zakresie zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi i dbałości o środowisko.

Program ma charakter praktyczny. Uczniowie biorą udział w pokazach i warsztatach z policją, strażą pożarną oraz z WOPR. Zwiedzają obiekty hydrotechniczne (jazzy, śluzy, kanały), uczestniczą w akcjach sprzątania terenów nadbrzeżnych oraz w piknikach edukacyjnych. Organizowane są też konkursy z nagrodami.

„W tym roku na szkoły czeka 9 wyzwań związanych z wodą i ochroną środowiska. Nie trzeba realizować wszystkich. Wykonanie

minimum 6 z 9 pozwoli zdobyć certyfikat Szkoły Przyjaznej Wodzie. Szkoły mogą wybrać działania dopasowane do swoich możliwości, zainteresowań uczniów i lokalnych warunków” - informuje Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Rekrutacja do tegorocznej, 8. edycji programu „Aktywni Błękitni. Szkoła Przyjazna Wodzie” skończyła się 15 września 2026 roku.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie wymienia korzyści z uczestnictwa w programie „Aktywni Błękitni”:

- zdobycie przez uczniów szerokiej wiedzy na temat ekologii (w tym ochrony środowiska w szczególności w zakresie sposobów oszczędzania wody oraz dbałości o nią);
- aktywizacja uczniów i rodziców, pracowników szkoły i społeczności lokalnej na rzecz czystości rzek, jezior, zbiorników wodnych;
- pozyskanie wiedzy na temat zagrożeń jakie niesie woda (w tym wiedzy na temat powodzi, suszy);
- uczestnictwo uczniów w pokazach lub szkoleniach ratownictwa wodnego oraz zapoznanie z zasadami

bezpiecznej rekreacji nad wodą (kąpiel w niedozwolonym miejscu, skakanie do wody itp., bezpieczne uprawianie sportów wodnych);

- zdobycie przez uczniów wiedzy jak racjonalnie korzystać z wody i dbać o nią oraz wykształcenie proekologicznych nawyków;
- możliwość zwiedzania obiektów hydrotechnicznych zarządzanych przez PGW Wody Polskie i zapoznanie uczniów z mechanizmami ich działania;
- udział w terenowych zajęciach edukacyjnych oraz zajęciach szkolnych prowadzonych specjalistów/ ekspertów z zakresu ichtiologii i ochrony środowiska;
- nawiązanie współpracy pomiędzy szkołą uczestniczącą w programie z organizacjami zapewniającymi wypoczynek letni dla dzieci połączony z rekreacją wodną;
- zaangażowanie rodziców w działania związane z wyrabianiem poprawnych postaw z zakresu bezpiecznej rekreacji nad wodą i zachęcanie do uprawiania sportów wodnych.©®

AUTOREKLAMA

0711576136

4. BIEG DLA JAJ

organizatorzy

Szczegóły i zapisy na EXPRESSBYDGOSKI.PL/BIEGDLAJAJ

8.11.26

BYDGOSZCZ
BCTW/MYŚLECINEK

AMBASADOR AKCJI

BLAŻEJ BRZEZIŃSKI
dwukrotny Mistrz Polski w maratonie

SPONSOR STRATEGICZNY

PARTNERZY GŁÓWNI

Partnerem głównym wydarzenia jest Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego

PARTNER BIURA ZAWODÓW

PARTNERZY

PARTNERZY MERYTORYCZNI

PARTNER MOTORYZACYJNY

PATRONI MEDIALNI

ROZMOWA

„Nie wiemy, ilu Polaków choruje na sepsę”

Mira Suchodolska

Nie wiemy, ilu pacjentów w Polsce choruje na sepsę, jakie są wyniki ich leczenia, ani ile kosztują jej odległe skutki. Problemem jest m.in. sposób kodowania rozpoznania – mówi dr Konstanty Szuldrzyński z Państwowego Instytutu Medycznego MSWiA.

Sepsa i posocznica oznaczają to samo? Te określenia wciąż bywają używane zamiennie.

Dr Konstanty Szuldrzyński, specjalista anestezjologii i intensywnej terapii oraz chorób wewnętrznych, zastępca dyrektora ds. medycznych Państwowego Instytutu Medycznego MSWiA w Warszawie i ekspert organizacji SepsEast: Posocznica to dość stare określenie oznaczające stan, w którym we krwi znajdują się bakterie wywołujące infekcję. Tymczasem do rozpoznania sepsy wcale nie jest konieczne wykrycie bakterii we krwi. Często ich tam nie ma, bo zakażenie znajduje się w innym miejscu organizmu. Sepsę mogą zresztą

Dr Szuldrzyński: Jeżeli sepsa nie jest odpowiednio rejestrowana, nie wiemy dokładnie, ilu mamy pacjentów

wywołać nie tylko bakterie, ale również wirusy czy grzyby. Problemem nie jest więc to, że bakterie „rozchodzą się po całym organizmie”, lecz nadmierna odpowiedź organizmu na zakażenie. Można porównać układ odpornościowy do wojska, które walcząc z wrogiem, stosuje taktykę spalonej ziemi: niszczy własne terytorium, żeby przeciwnik nie miał gdzie się ukryć. W sepsie odpowiedź immunologiczna prowadzi do uszkodze-

nia własnych tkanek i niewydolności narządów.

Od jakiego zakażenia najczęściej zaczyna się sepsa?

Właściwie każde zakażenie może do niej doprowadzić. Najczęstszym źródłem są infekcje płuc i dróg oddechowych, układu moczowego oraz stany zapalne w jamie brzusznej, np. ostre zapalenie wyrostka robaczkowego. Ale źródłem mogą być nawet nieleczone zęby, jeśli powstanie w nich ognisko ropne. Sepsa może rozwinąć się u każdego, ale szczególnie narażone są małe dzieci, mniej więcej do piętego roku życia, osoby starsze oraz przewlekłe chore. Ryzyko może wynikać nie tylko z samej choroby, lecz także z leczenia obniżającego odporność, np. stosowanego w chorobach nowotworowych, hematologicznych czy autoimmunologicznych.

Jak rozpoznać, że dzieje się coś naprawdę niebezpiecznego?

Trzeba pamiętać, że sepsa nie jest jedną konkretną chorobą, tylko zespołem objawów, który może być

spowodowany różnymi zakażeniami. Dlatego u poszczególnych pacjentów może wyglądać bardzo różnie i nie ma jednego charakterystycznego objawu. Niepokojące są zaburzenia świadomości. Jeżeli osoba, która ma infekcję, nagle zaczyna mówić niewyraźnie, mocno podsyfia, trudno ją obudzić albo kontakt z nią staje się utrudniony, powinno to zwrócić naszą uwagę. Szczególnie dotyczy to małych dzieci i osób starszych. Alarmujące są też nasilona duszność, wyraźne zmniejszenie ilości oddawanego moczu czy zmiana wyglądu skóry, która staje się biała, sina, marmurkowata. Część pacjentów zachowuje świadomość, ale ma bardzo silne poczucie, że dzieje się z nimi coś złego, wręcz lęk o własne życie. Ludzie, którzy przeżyli sepsę, często później mówią: czułem, że umieram.

W przypadku udaru czy zawału mówi się o „złotej godzinie”. A w sepsie?

Tak. Kiedy zaczyna rozwijać się niewydolność narządów, do pewnego momentu jesteśmy jeszcze

w stanie ten proces powstrzymać i odwrócić, tak aby narządy mogły się zregenerować. Jeżeli jednak przekroczymy pewien próg, stan pacjenta może stać się tak ciężki, że nie będziemy już w stanie mu pomóc. Dlatego kluczowe jest wcześnie rozpoznanie sepsy i szybkie rozpoczęcie odpowiedniego leczenia.

Wiemy ile osób w Polsce choruje i umiera na sepsę?

Nie. Właściwie nie mamy dobrych danych epidemiologicznych. Z badań prowadzonych w Polsce na początku lat 2000 wynikało, że około jedna trzecia pacjentów trafiła na intensywną terapię z powodu sepsy. Kolejni, przyjęci z innych przyczyn, rozwijali ją podczas pobytu. Można więc powiedzieć, że przynajmniej połowa pacjentów leczonych na intensywnej terapii albo została tam przyjęta z powodu sepsy, albo rozwinęła ją później. Problemem jest sposób kodowania rozpoznania. W stosowanej obecnie klasyfikacji ICD-10 nie ma sepsy odpowiadającej jej współczesnej definicji, jest natomiast posocznica, a – jak już powiedzieliśmy – to nie jest to samo.

WYROK

Sąd Apelacyjny wymierzył surowszą karę dla księdza z Unisławia skazanego za cztery lata gwałtów i znęcania się nad nastolatkiem

Małgorzata Oberlan

9 lat więzienia i 100 tys. zł częściowego zadośćuczynienia dla ofiary - to ostateczny wyrok dla księdza Jacka W. z Unisławia za cztery lata gwałcenia chłopca i znęcania się nad nim. Sąd Apelacyjny w Gdańsku zastrzył mu karę.

W pierwszej instancji ksiądz Jacek W. sędzony był przed Sądem Okręgowym w Toruniu. Potwierdzono jego winę i w sierpniu 2024 roku skazano na 7 lat więzienia oraz zapłatę 100 tys. zł częściowego zadośćuczynienia dla ofiary. Ale ten wyrok zastrzyły obie strony procesowe.

Apelację wniósł żądający uniewinnienia ksiądz ze swoim obrońcą, adwokat Małgorzata Piotraszewską oraz Prokuratura Rejonowa w Chełmnie, domagająca się zastrzeżenia kary do 9 lat więzienia. Nie odwoływał się natomiast pokrzywdzony przez księdza, choć jako oskarżyciel posiłkowy miał do tego prawo..

Kolejne przesłuchania

Proces apelacyjny w Gdańsku ruszył w styczniu 2025 roku. Toczył się

Pierwszy proces Jacka W. toczył się w toruńskim sądzie

za zamkniętymi drzwiami, bo jawność wyłączono. Wiemy jednak, że trwał długo, bo po raz kolejny przesłuchiowano część świadków, w tym biegłych. Ostatecznie SA Gdańsk zastrzył karę Jackowi W.

– Uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia, przy czym dokonał pewnych zmian w opisie

czynu i zakwalifikował go w następujący sposób: gwałcenie małoletniego poniżej lat 15 (par.197 kk) w zbiegu z wykorzystaniem stosunku zależności (art. 199 par. 2) i w związku oraz zbiegu ze znęcaniem się (art.207 par. 1 kk). Za to sąd wymierzył mu karę 9 lat pozbawienia wolności - przekazuje nam Anna Kanabaj-Michniewicz ze

służb prasowych Sądu Apelacyjnego w Gdańsku.

W pozostałej części wyrok toruński został podtrzymany, także jeśli chodzi o kwotę 100 tys. zł dla ofiary. Dodajmy, że do kary więzienia zaliczono Jackowi W. okres tymczasowego aresztowania - ponad 3 lata, bo do aresztu trafił i tkwił w nim nieprzerwanie od lutego 2023 roku.

Ksiądz Jacek W. był na sali sądowej w Gdańsku, gdy ogłaszano dla niego ostateczny wyrok. Stawił się też prokurator. Nie przyjechał natomiast pokrzywdzony.

Cztery lata koszmaru

„Od tej chwili jesteśmy mężem i żoną” - ogłosił ksiądz Jacek W. przed ołtarzem w Unisławiu przed laty. I tak zaczął się trwający cztery lata koszmar chłopca. Miał wtedy 12-16 lat. Poznał księdza jako ministranta, a potem na kilka lat stał się ofiarą zbrodni, jaką jest przestępstwo gwałcenia małoletniego.

Jak potwierdził w procesie najpierw Sąd Okręgowy w Toruniu, a następnie SA w Gdańsku, kapłan chłopca w Unisławiu nie tylko seksualnie wykorzystywał, zmuszając go do współżycia i tzw. innych czynności seksualnych, ale także - gdy ten zaczął stawiać opór - znęcał się nad nim fizycznie i psychicznie.

Pokrzywdzony już jako pełnoletni człowiek, opisał swoją krzywdę w liście do biskupa toruńskiego. Ten zgłosił sprawę do Watykanu i prokuratury. ©©

FOKUS

• W sierpniu ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły rok do roku o 3,4 proc., a w porównaniu z lipcem o 0,4 proc.

POLITYKA

„Wstyd na cały świat”. Donald Tusk o doniesieniach ws. Orlenu

„Jak Polska straciła 230 milionów dolarów, próbując kupić za kryptowaluty ropę z Wenezueli”. Wtorkowy „Financial Times” napisał tekst poświęcony nieudanej transakcji spółki Orlen

oprac. Karolina Wrońska

Wtorkowy „Financial Times” opisał, że Orlen stracił 230 mln dolarów na transakcji związanej z zakupem wenezuelskiej ropy. Gazeta relacjonuje, że Orlen nadal próbuje odzyskać 230 mln dolarów wpłaconych jako zaliczka dla Hannon International, która jako pośrednik miała kupić 6 mln baryłek wenezuelskiej ropy.

Do publikacji „FT” przed wtorkowym posiedzeniem rządu odniósł się premier Donald Tusk.

– Wstyd na cały świat. „Financial Times” pisze o największym, czy jednym z największych skandali w historii naszego kraju. Cały świat dzisiaj o tym czyta – stwierdził Tusk. Stwierdził, że publikacja dotyczy „afery Orlenu za czasów Obajtka (byłego prezesa Orlenu Daniela Obajtka – PAP)”.

Dodał, że straty państwa polskiego tylko w tej jednej sprawie, choć śledztwo toczy się kilka, to 1,6 mld zł. – Są brudne interesy na paliwie, są kryptowaluty. Okazało się, że to właśnie kryptowaluty pomogły w realizacji tego brudnego interesu. Dziwni pośrednicy: Palestyńczyk, Chińczyk, Wenezuelczyk. Przekazanie gigantycznych sum pieniędzy bez żadnej gwarancji uzyskania paliwa. Później de facto zero paliwa i tak jak powiedziałem, 1,6 mld zł strat – podkreślił szef rządu.

FOT. PAP/PIOTR NOWAK

Premier przed posiedzeniem Rady Ministrów odniósł się do wtorkowej publikacji „Financial Times” na temat Orlenu

W ocenie premiera „możemy mieć do czynienia z siecią brudnych i bardzo groźnych interesów, która bardzo przerosła polityków PiS-u zaangażowanych w te biznesy”.

– Będę prosił prokuratora generalnego (Waldemara Żurka – PAP) o możliwie pilne przedstawienie pełnej informacji na tyle, na ile to jest możliwe na tym etapie różnych śledztw. Tak, żeby Polacy dowiadawali się o tym niekoniecznie z „Financial Times” i z prasy międzynarodowej, ale także od nas – zapowiedział Tusk.

mało znanych pośredników i kryptowaluty”.

Gazeta opisuje, że pod koniec listopada 2023 r. Samer Awad, wówczas szef szwajcarskiej spółki OTS należącej do Orlenu, spotkał się z Kam Ho „Alexem” Tse, założycielem spółki Hannon International z siedzibą w Dubaju. Podczas przyjęcia na łodzi towarzyszącego Grand Prix Formuły 1 Awad miał przekazać Tse, by załatwił Orlenowi dostawy wenezuelskiej ropy. OTS podpisał umowę na zakup ok. 6 mln baryłek wenezuelskiej ropy. Kontrakt wymagał zapłaty z góry, wynoszącej 2/3 całkowitej transakcji, czyli 230 mln dolarów.

„FT” zwrócił uwagę, że państwowy wenezuelski koncern PDVSA od dłuższego czasu oczekiwał jednak najczęściej opłat w kryptowalucie USDT, której kurs powiązany był z dolarem. Ścieżka ta pozwalała na omijanie amerykańskich sankcji. Tse po otrzymaniu pieniędzy przystąpił do zdobywania kryptowaluty, a jego firma zobowiązała się do dostarczenia ropy w trzech transzach, najpóźniej do 19 grudnia 2023 roku. Część pieniędzy utknęła jednak przy wymianie na USDT w zarejestrowanych w Dubaju firmach, a pośrednicy, do których zwrócił się Tse, nie byli w stanie zapewnić obiecanej ropy.

PAP

KRÓTKO

Warszawa

Straż Graniczna wykryła ponad 80 kg marihuany

Strażnicy graniczni z lotniska Warszawa-Okęcie przejęli ponad 82 kg marihuany. Narkotyki przyleciały z Kanady w przesyłce cargo i były ukryte w specjalnie zmodyfikowanych metalowych butlach – poinformowała Komenda Główna Straży Granicznej. W ich ujawnieniu pomógł Drops – pies służbowy wyszkolony do wykrywania narkotyków. Czarnorynkowa wartość przejętych narkotyków wynosi około 4 mln zł.

Zdrowie

Nowe terapie na liście leków refundowanych

Od 1 października na liście leków refundowanych znajdą się 24 nowe terapie – poinformowała we wtorek wiceminister zdrowia Katarzyna Kacperczyk. Refundacją zostanie objętych 13 terapii onkologicznych, 11 nieonkologicznych i 8 dedykowanych chorobom rzadkim. W przypadku 18 terapii refundacja obejmie nowe, tzw. częściowskie wskazania, zaś w przypadku sześciu terapii zostaną rozszerzone dotychczasowe wskazania.

Ceny paliw

Czy będzie kolejny wariant programu CPN?

– Jeżeli prezydent podpisze złożoną ponownie ustawę o podatku od nadzwyczajnych zysków firm paliwowych, to rząd natychmiast zrealizuje kolejny wariant programu Ceny Paliwa Niżej (CPN) – poinformował we wtorek premier Donald Tusk. – Zobaczymy, na ile starczy środków, ale mam nadzieję, że tutaj już nikt nie może mieć wątpliwości, że tę ustawę trzeba podpisać – dodał.

PAP

IMMUNITET

Grzegorz Braun bez immunitetu ws. Holokaustu

oprac. Karolina Wrońska

Parlament Europejski w głosowaniu w Strasburgu uchylił immunitet europosła Grzegorza Brauna. Sprawa dotyczy negocjowania przez niego Holokaustu.

Sprawa dotyczy wypowiedzi Brauna podczas publicznej debaty w Warszawie we wrześniu 2025 r., transmitowanej na żywo w internecie.

Według wniosku o uchylenie immunitetu Braun miał publicznie i wbrew faktom zaprzeczać zbrodniom ludobójstwa popełnionym w latach 1941-1944 przez funkcjonariuszy III Rzeszy w niemieckim obozie koncentracyjnym i zagłady Auschwitz-Birkenau. W szczególności chodzi o jego wypowiedzi dotyczące zagłady żydowskich więźniów w komorach gazowych.

Wtorkowe głosowanie w PE nie oznacza uznania europosła za winnego, umożliwia krajowym organom sądowym prowadzenie dochodzenia lub procesu sądowego.

PE już kilkakrotnie uchylił immunitet Brauna. PAP

SEJM

Czarzasty zapowiada projekt ws. aborcji

oprac. Karolina Wrońska

Marszałek Sejmu Włodzimierz Czarzasty zapowiedział, że koalicja rządząca powróci do rozmowy o zmianie przepisów dotyczących aborcji po zakończeniu sprawy ustawy o statusie osoby najbliższej.

– Powiedziałem swego czasu, to było pół roku temu, że najpierw zakoń-

czymy procedowanie w sprawie statusu osoby najbliższej – to robimy na tym posiedzeniu Sejmu – a potem wrócimy do spraw związanych z projektami wolnościowymi, jeżeli chodzi o kobiety. Ten Sejm zakończy procedowanie spraw związanych ze statusem osoby najbliższej. (...) No i wrócimy do rozmowy w sprawie ustaw aborcyjnych – zapowiedział.

Sejmowa komisja nadzwyczajna ds. rozpatrzenia projektów ws. aborcji miała się zebrać w poniedziałek. Posiedzenie jednak zostało odwołane z powodu, jak informowały portale TVN24 i TVP Info, braku stanowiska Ministerstwa Zdrowia. PAP

FOT. PAWEŁ RELIKOWSKI

Na platformy cyfrowe trzeba nałożyć chomąto. Jak lejce popuścisz, to oni nie tylko najmłodszych, ale też najstarszych zaprowadzą na manowce.

KRZYSZTOF GAWKOWSKI

wicepremier i minister cyfryzacji

USA

Rosyjski oligarcha opłacił luksusowe wesele Trumpa Jr. „To po prostu prezent ślubny”

Kazimierz Sikorski

Bettina Trump, synowa prezydenta Donalda Trumpa, powiedziała w poniedziałek, że opłacone przez powiązanego z Kremlu oligarchę Umara Kremlowa dwa dni poślubnej zabawy były bezinteresownym prezentem od „drogiego przyjaciela”.

To reakcja na doniesienia, że Umar Kremlow wyłożył setki tysięcy dolarów na sfinansowanie weekendu ślubnego pary na prywatnej wyspie na Bahamach.

Para, określając Kremlowa „bliskim przyjacielem”, opublikowała na Instagramie oświadczenie wraz z 20 zdjęciami z wydarzenia. Napisała, że Kremlow „bardzo hojnie zorganizował dla nas dwa niesamowite wieczory świętowania po naszym ślubie”, nazywając to „niezwykle hojnym prezentem ślubnym od przyjaciela” i zaznaczając, że pobrali się podczas prywatnej ceremonii dzień przed wyjazdem na Bahamy.

Serwis ProPublica donosi, powołując się na dokumenty i rozmowy z trzema anonimowymi źródłami, że Kremlow pokrył koszty wynajmu prywatnych wysp i inne wydatki, takie jak pokaz sztucznych ogni i organizacja imprezy.

W majowym ślubie Trumpa Jr. z Bettiną Anderson, bywalczynią sa-

lonów z Palm Beach, uczestniczyło około 50 gości, w tym Jared Kushner i Ivanka Trump, Eric Trump oraz Tiffany Trump z mężem Michaëlem Boulosem.

Według ProPublica obecność Kremlowa i jego współpracowników wydawała się pozostałym gościom tym bardziej zaskakująca.

W tej uroczystości prezydent USA nie uczestniczył. Kremlow utrzymuje długotrwałe relacje z rosyjskimi władzami: na kilka dni przed ślubem wchodził w skład delegacji towarzyszącej Putinowi podczas wizyty w Chinach, wcześniej otrzymał od Putina Order Przyjaźni, a Ukraina nałożyła na niego sankcje z powodu powiązań z prezydentem Rosji.

Para nie widzi nic dziwnego w tym, że część ich wesela opłacił rosyjski oligarcha

LITWA

Myśliwce NATO zestrzeliły drona nad terytorium Litwy

oprac. Anna Nagel

Myśliwce NATO zestrzeliły drona, który wtargnął w przestrzeń powietrzną Litwy nad wschód od Kowna - poinformowało we wtorek po północy Narodowe Centrum Zarządzania Kryzysowego.

– Bezzałogowiec prawdopodobnie przedostał się na Litwę od strony Białorusi – podała agencja BNS. Początkowo po wykryciu drona przez radary ogłoszono alert o możliwym zagrożeniu powietrznym w rejonie Wilna, Trok oraz Kowna.

Prezydent Litwy Gitanas Nausėda podziękował personelowi NATO za szybką reakcję. – Wraz z zintensyfikowaniem przez Rosję agresji przeciwko Ukrainie taka gotowość jest kluczowa dla naszego regionu. Wspólnie z naszymi sojusznikami Litwa będzie bronić swojej przestrzeni powietrznej – oświadczył litewski lider na portalu X.

Jak przekazało litewskim mediom kierownictwo Narodowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (NKVC), dron został zestrzelony nad obszarami wiejskimi.

Wspólne działania

Minister obrony Litwy Robertas Kaunas poinformował we wtorek, że wraz z szefem MON Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem uzgodnił wspólne działania i mobilizację sił w celu wyjaśnienia okoliczności najnowszych incydentów z udziałem dronów w obu krajach.

– W nocy skontaktowałem się z ministrem obrony Polski, skontaktowaliśmy się natychmiast po incydencie – powiedział Kaunas litewskiej telewizji publicznej LRT.

Szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz spotkał się we wtorek z ministrem obrony Włoch

– Uzgodniliśmy, że wspólnie wyjaśnimy okoliczności, skoncentrujemy siły, aby ustalić wszystkie szczegóły – dodał.

Kaunas ocenił, że najnowszy incydent pokazuje, iż wojna Rosji przeciwko Ukrainie pozostaje intensywna i ma szeroki zasięg, mimo że działania wojenne toczą się w odległości ponad 1 tys. km od Litwy. – Niechęć Rosji do podjęcia negocjacji pokojowych wpływa na bezpieczeństwo również naszego regionu Morza Bałtyckiego – podkreślił.

Włoskie myśliwce w służbie NATO

Do incydentu odniósł się, po spotkaniu w Warszawie z włoskim ministrem obrony Guido Crosettą, szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz.

– Dziś w nocy włoskie myśliwce operujące nad terytorium Litwy zestrzeliły rosyjskiego drona. O tym zostaliśmy poinformowani przez

naszych litewskich kolegów – powiedział Kosiniak-Kamysz.

Zaznaczył, że był w nocy w kontakcie z ministrem obrony Litwy i była wówczas informacja, że to myśliwce NATO zestrzeliły rosyjskiego drona.

– Doprecyzujemy tę informację, to były myśliwce włoskie, piloci włoscy, w służbie NATO, działający w ramach misji Air Policing nad państwami bałtyckimi – powiedział Kosiniak-Kamysz.

Podkreślił, że jest to „wyraz praktycznej solidarności sojuszniczej, ochrona flanki wschodniej przez naszych sojuszników” oraz jest to „również ochrona Polski”.

Agencja BNS przypominała, że od początku rosyjskiej inwazji na Ukrainę na Litwie kilkakrotnie publikowano ostrzeżenia o możliwym zagrożeniu z powietrza, jednak po raz pierwszy dron nad terytorium kraju został zestrzelony. **PAP**

BUDAPEST

Węgierska rewolucja obyczajowa. Rząd zmienia przepisy anty-LGBT+

oprac. Robert Szulc

Rząd przedstawił w poniedziałek projekt ustawy uchylającej przepisy wprowadzone za rządów premiera Viktora Orbana, które zakazywały „promowania” homoseksualizmu wśród nieletnich.

Przedstawiony przez gabinet Petera Magyara projekt nowelizuje wprowadzoną w 2021 roku przez rząd Orbana ustawę i stanowi, jak zauważa agencja AFP, pierwszy wyraźny sygnał zmiany polityki w zakresie praw osób LGBT+ na Węgrzech.

Ustawa z 2021 roku wprowadziła zakaz udostępniania osobom poniżej 18. roku życia treści - jak to określono - promujących tzw. transycję i homoseksualizm, i była następnie wykorzystywana do zakazywania

organizacji marszów równości (Pride).

W kwietniu br. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że ustawa ta narusza prawo unijne.

Nowy projekt wprowadza przepisy zakazujące publikacji treści, które mogłyby „poważnie zaszkodzić fizycznemu, intelektualnemu, emocjonalnemu lub moralnemu rozwojowi dziecka”. Zdaniem węgierskiego rządu zasady te będą miały zastosowanie „niezależnie od orientacji seksualnej”, co pozwoli na ich dostosowanie do unijnych standardów.

W sobotę Magyar zasygnalizował, że rząd rozważa nowelizację ustawy z 2020 roku, która ogranicza prawo do adopcji wyłącznie do małżeństw i uniemożliwia adopcję dzieci przez pary jedнопłciowe.

PAP

HOLANDIA

Chaos na kolei. Władze podejrzewają sabotaż

oprac. Anna Nagel

Poważne zakłócenia objęły we wtorek holenderską kolej. Zdaniem zarządcy infrastruktury ProRail to prawdopodobnie wynik sabotażu.

Zakłócenia rozpoczęły się około godz. 5.30. Według ProRail problemy z systemami bezpieczeństwa stwierdzono w co najmniej 20 miejscach. Najbardziej dotknięte zostały połączenia między Utrechttem, położonym w środkowej części kraju,

a jego częścią północną i wschodnią, jednak skutki awarii odczuwalne są w całej Holandii.

Zarządca infrastruktury poinformował, że na torach znaleziono umieszczone tam celowo materiały. W późniejszym komunikacie sprecyzowano, że do szyn przymocowano rury.

Wywołane zakłócenia w działaniu systemów bezpieczeństwa sprawiły, że nie dawało się ustalić, czy na danym odcinku znajduje się pociąg, a sygnalizacja automatycznie zmieniła się na czerwone światło. Na czę-

ści tras pociągi mogą poruszać się jedynie z niewielką prędkością.

ProRail poinformował, że pracownicy muszą sprawdzać całe odcinki torów, ponieważ wiadomo, na jakich trasach wystąpiły awarie, ale nieznane są wszystkie dokładne miejsca ingerencji.

Na razie nie wiadomo, kto odpowiada za incydent. Nie potwierdzono również, czy akcja ma związek z obchodzonym we wtorek w Hadze Prinsjesdag (Dniem Księcia), w którym rząd przedstawia założenia budżetu państwa na kolejny rok. **PAP**

STRONA ZDROWIA

• **Za tydzień:** Zawał serca - objawy, leczenie, zapobieganie i powikłania. Co robić, gdy liczy się każda minuta?

PROFILAKTYKA

Nie tylko koronawirus, grypa i RSV. Tych 7 wirusów jest już w obiegu. Nie poddawaj się bez walki

Przestrzeganie zasad higieny, unikanie bliskiego kontaktu z chorymi osobami i szczepionki to kilka ze sposobów, które możesz zrobić, aby ograniczyć ryzyko zachorowania

G. Fedyk, A. Kamińska/PAP

Mimo że Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) w maju 2023 roku ogłosiła koniec pandemii koronawirusa, to SARS-CoV-2 (w tym niebezpieczny FLiRT) wciąż pozostaje w obiegu. To niejedyny wirus, który należy znać. Sezon na infekcje zbliża się wielkimi krokami, a poza COVID-19 i gripą możesz zachorować na inne choroby. Oto 7 wirusów, które atakują:

Covid-19

Covid-19 to choroba zakaźna układu oddechowego wywołana zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. W Polsce ludzie najczęściej chorują na wariant Omikron, w którego obrębie wyróżnia się podwarianty, m.in. Kraken (podwariant Omikron XBB.1.5); Pirola (podwariant Omikron BA.2.86); Eris (podwariant Omikron EG.5.1).

Objawy charakterystyczne dla Covid-19, to: katar, kichanie, ból głowy, ból gardła, zmęczenie, zaburzenia węchu i smaku.

Grypa

Grypa to jedna z najpowszechniejszych infekcji dróg oddechowych. Szczyt zachorowań przypada zazwyczaj na zimowe miesiące roku. Wirus grypy bardzo szybko mutuje, przez co przechorowanie daje krótkotrwałą odporność.

Do objawów grypy należą: nagła wysoka temperatura, bóle mięśni, uczucie zmęczenia lub wyczerpania, suchy kaszel, ból gardła, ból głowy, trudności z zasypianiem, brak apetytu.

Nudności i wymioty nie są częstymi objawami u dorosłych, ale czasami występują u dzieci. Większość objawów ustępuje po 1 do 2 tygodni od ich wystąpienia, ale suchy kaszel i ogólne zmęczenie mogą utrzymywać się przez kilka kolejnych tygodni.

Wirus RSV

Wirus RSV należy do rodziny paramyxowirusów. Zwykle powoduje objawy podobne do przeziębienia. Tak jak w przypadku innych wirusów oddechowych, do zakażenia dochodzi drogą kropelkową poprzez

Grypa, koronawirus i inne wirusy mogą być groźne dla twojego zdrowia. Przez to, że rozprzestrzeniają się w podobny sposób, możesz próbować się przed nimi chronić

bliski kontakt z osobą zakażoną. Okres inkubacji wirusa RSV wynosi od 2 do 8 dni. Jest szczególnie niebezpieczny u dzieci i osób starszych.

Charakterystyczne objawy RSV to: gorączka, kaszel, kichanie, katar, szybsze oddychanie, trudności z karmieniem lub jedzeniem, głośny oddech (świszczący oddech), drażliwość, ból gardła, ból głowy, mniejszy apetyt.

Ze względu na podobne objawy bez testów nie da się odróżnić RSV od innych wirusów.

Adenowirus

Adenowirusy to powszechne wirusy. Zazwyczaj powodują łagodne objawy przeziębienia, na które co roku zapada wiele osób. Mogą też powodować zapalenie spojówek. Symptomy pojawiają się od 2 do 14 dni po początkowej ekspozycji.

Objawy zakażenia adenowirusem to: kaszel, ból gardła, biegunka, uczucie piasku pod powiekami i łzawienie oczu. W przypadku zdrowego układu odpornościowego objawy są zwykle łagodne i szybko mijają.

Paragrypa

Paragrypa (grypa rzekoma) odnosi się do grupy wirusów zwanych ludzkimi wirusami paragrypy (HPIV). Powodują one infekcję górnych lub dolnych dróg oddechowych.

Objawy paragrypy często są podobne do objawów przeziębienia. Gdy przypadki są łagodne, wirusy mogą zostać błędnie zdiagnozowane. Osoby z osłabionym układem odpornościowym są zagrożone rozwojem zagrażającej życiu infekcji lub powikłań.

Rinowirus (HRV)

Ludzkie rinowirusy (HRV) są wysocze zaraźliwe i są najczęstszą przy-

czyną przeziębienia. Rzadko prowadzą do poważnych konsekwencji zdrowotnych. Objawy zakażenia rinowirusem obejmują: kaszel, kichanie, katar, zatkanie nosa, ból gardła, ból głowy, bóle ciała, gorączkę.

Metapneumowirus

Ludzki metapneumowirus, określany też jako hMPV, to wirus atakujący drogi oddechowe. Należy do tej samej rodziny co wirus RSV. Jest on obecnie uważany za drugą lub trzecią główną przyczynę wirusowych infekcji dolnych dróg oddechowych i wirusowego zapalenia płuc u dzieci wymagających pomocy medycznej.

Typowe objawy hMPV to: kaszel, gorączka, przekrwienie błony śluzowej nosa, ból gardła. Mogą wystąpić też poważniejsze symptomy, obejmujące dolne drogi oddechowe, takie jak: krup, zapalenie oskrzelików, zapalenie płuc, zaostrzenie astmy.

Dzieci najczęściej chorują i przenoszą infekcje

Sezon zachorowań na infekcje dróg oddechowych trwa zwykle

od października do kwietnia. Specjaliści wskazują, że najmłodsi odgrywają kluczową rolę w transmisji zakażeń w społeczeństwie.

- Dzieci najczęściej roznoszą infekcje, to są swego rodzaju rodzienni bioterrorysty - mówi dr Ilona Małecka z Katedry i Zakładu Profilaktyki Zdrowotnej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu.

Najbardziej widoczne jest to w przypadku grypy sezonowej. Najwyższa liczba zakażeń występuje wśród dzieci i młodzieży do 14. roku życia. Dane pokazują również, że hospitalizacje z powodu grypy niemal równie często dotyczą dzieci do 5. roku życia, jak i osób po 65. roku życia.

Seniorzy ponoszą największe koszty zakażeń

Ekspert zwraca uwagę, że zagrożenie związane z infekcjami układu oddechowego rośnie wraz z wiekiem. Dotyczy to szczególnie zakażeń wirusem RSV, które coraz częściej są postrzegane jako poważny problem zdrowotny wśród osób starszych - wskazuje prof. Adam Antczak, przewodniczący Rady Naukowej Ogólnopolskiego Programu Zwalczania Chorób Infekcyjnych.

Jak podkreśla ekspert, w grupie osób w wieku 65-74 lata ryzyko hospitalizacji jest niemal dwukrotnie wyższe niż wśród osób między 18. a 49. rokiem życia. W przypadku osób po 75. roku życia jest ono już trzykrotnie wyższe. Podobne zależności dotyczą inwazyjnej choroby pneumokokowej, która występuje przez cały rok i może prowadzić do bardzo ciężkich powikłań.

Mimo że szczepienia przeciw grypie są w Polsce zalecane od 6. miesiąca życia i bezpłatne dla osób do 18. roku życia, poziom ich wykorzystania pozostaje niski. Według danych Centrum e-Zdrowia w sezonie 2025/2026 zaszczepiono jedynie 97 tys. dzieci do 4. roku życia, 100 tys. dzieci w wieku 5-9 lat, 63 tys. osób w wieku 10-14 lat oraz 42 tys. nastolatków w wieku 15-19 lat.

SANATORIA

„Wracam do domu z nową energią”. Najlepsze sanatoria w lasach i puszczach

Stworzyłem aktualny ranking najlepszych polskich sanatoriów w lasach i puszczach, oparty na opiniach samych kuracjuszy

Emil Hoff

Późne lato i wczesna jesień to doskonały czas na turnus w sanatorium. Tym razem wybrałem dla was najlepsze polskie sanatoria na NFZ w lasach, w sam raz na relaks i wzmocnienie zdrowia przed nadchodzącą jesienią.

Czemu w lasach? Leśne sanatoria mają wiele walorów:

Powietrze pełne jest olejków eterycznych i fitoncydów, które niszczą bakterie, grzyby i wirusy. To jak naturalna inhalacja, która zabezpieczy was przed przeziębieniem.

Jeśli pogoda dopisze i znowu nadejdą upały, w lasach otaczających uzdrowiska możecie znaleźć cień i wytchnienie. Lasy to oczywiście także doskonałe miejsca na relaksujące spacer, kojące nerwy i przynoszące ulgę oczom. W dodatku, jeśli wasz turnus wypadnie bliżej października, w czasie leśnych spacerów będziecie mogli podziwiać piękne, kolorowe liście.

By sprawdzić, które polskie sanatoria w lasach są najlepsze, musiałem najpierw dokonać wyboru. Wy-

szukałem uzdrowiska słynące z tego, że otaczają je wyjątkowo bujne, malownicze lasy i puszcze.

Pominałem Augustów i Gołdap, bo pojawiły się już w moim zestawieniu najlepszych sanatoriów nad jeziorami, a także Krynice-Zdrój, Świerdów-Zdrój i Żegiestów-Zdrój, bo pojawiają się w rankingu najlepszych sanatoriów w górach.

Do rankingu najlepszych sanatoriów w lasach i puszczach wybrałem 7 miejscowości:

- Wieniec-Zdrój w woj. kujawsko-pomorskim otaczają piękne lasy sosnowe.

- Muszyna w woj. małopolskim sąsiaduje z Popradzkim Parkiem Krajobrazowym, czekają tu na was wzgórza Beskidu Sądeckiego, porośnięte lasami bukowymi i jodłowymi, i słynne ogrody.

- Wapienne w woj. małopolskim to najmniejsze polskie uzdrowisko, częściowo położone na terenie Magurskiego Parku Narodowego, w pobliżu Puszczy Karpackiej.

- Konstancin-Jeziorna to jedyne uzdrowisko na Mazowszu; otaczają je sosnowe Lasy Chojnowsko-Słomczyńskie i Las Kabacki.

• Nałęczów w woj. lubelskim leży blisko Kazimierskiego Parku Krajobrazowego, w okolicy nie brakuje pięknych łąk i łąk, są też malownicze wąwozy.

- Rymanów-Zdrój na Podkarpaciu, w Beskidzie Niskim, otaczają górskie lasy bukowo-jodłowe.

Przełom lata i jesieni to jeden z najlepszych momentów na wyjazd do uzdrowiska. Temperatury są łagodniejsze, upały zelżały, a spacer po parkach zdrojowych, górskich szlakach i promenadach stają się cudowne.

Jak powstał ranking?

Kiedy już wybrałem miejscowości do swojego rankingu, sprawdziłem w oficjalnej bazie, które działające w nich sanatoria świadczą usługi w zakresie leczenia uzdrowiskowego w ramach współpracy z NFZ. Zidentyfikowałem 14 sanatoriów.

Następnie sprawdziłem, które z sanatoriów z mojej listy cieszą się najlepszymi opiniami kuracjuszy. Wykorzystałem do tego opinie Google. To miejsce, w którym każdy może napisać recenzję dowolnego obiektu, także – jeśli chce – anonimowo, nie trzeba więc się krygować ani przymilać. Recenzje sanatoriów mogą być w pełni szczere. Ich autorzy oceniają najczęściej jakość zakwaterowania, zabiegów, żywienia, profesjonalizm kadry, oferowane dodatkowe atrakcje i ogólną atmosferę.

Każde z sanatoriów w moim rankingu dostało punktację. Przemnożyłem średnią ocen w opiniach Google przez liczbę recenzji, tak by premiować sanatoria z dobrymi opiniami, ale też popularne, oceniane przez jak najwięcej osób. Im więcej zadowolonych recenzentów, tym bardziej wiarygodna średnia ocen. Sanatoria ze średnią poniżej 4,0 dostawały karę: minus 400 punktów.

Ostatecznie do mojego rankingu trafiło 8 najlepszych sanatoriów leśnych w Polsce, z wynikiem powyżej 400 pkt. Cztery z nich uzyskały wynik ponad 1000 punktów.

W Polsce działa kilkaset ośrodków uzdrowiskowych, ale tylko część z nich specjalizuje się w schorzeniach narządu ruchu i kręgosłupa. Leczenie uzdrowiskowe łączy rehabilitację, fizjoterapię i naturalne źródła.

STYL ŻYCIA

Jak uniknąć demencji? 6 prostych sposobów do stosowania na co dzień

Oprac. Ola Głowacka

Demencja nie rozwija się z dnia na dzień. Badania dowodzą, że na zdrowie mózgu wpływają codzienne nawyki, a część przypadków otępienia można opóźnić lub nawet im zapobiec dzięki zmianie stylu życia.

Jedną z osób zwracających uwagę na rolę codziennych nawyków jest dr Eva Feldman, profesor neurologii w Michigan Medicine i University of Michigan, specjalizująca się w chorobach układu nerwowego. W rozmowie cytowanej przez „The New York Times” wskazała sześć prostych działań, które mogą wspierać zdrowie mózgu i zmniejszać ryzyko pogorszenia funkcji poznawczych wraz z wiekiem.

Używaj zatyczek do uszu

Jedną z najważniejszych rad dr Feldman dotyczy ochrony słuchu. Jak podkreśla neurolog, utrata słuchu wiąże się ze zwiększonym ryzykiem demencji. Naukowcy przypuszczają, że może mieć to związek z bliskością obszarów mózgu odpowiedzialnych za odbieranie dźwięków i pamięć. Inna hipoteza wskazuje, że osoby niedosłyszące częściej wycofują się z życia społecznego, a mniejsza liczba kontaktów z ludźmi może przyspieszać pogorszenie funkcji poznawczych.

Ekspertka zaleca używanie zatyczek do uszu lub ochronników słuchu podczas pracy w hałaśliwym otoczeniu, na przykład przy koszeniu trawnika. Radzi również kontrolować słuch przynajmniej raz na trzy lata.

Nie spędzaj dnia na siedząco

Regularny ruch jest jednym z najlepiej udokumentowanych sposobów dbania o mózg. Ćwiczenia poprawiają ukrwienie mózgu i zwiększają dopływ tlenu do komórek nerwowych. Co ważne, nie muszą to być wyczerpujące treningi. Korzyści mogą przynieść nawet codzienne spacer, rozciąganie czy lekkie ćwiczenia wykonywane regularnie.

Dr Feldman zwraca uwagę, że liczy się nie tylko aktywność, ale także ograniczenie czasu spędzanego w pozycji siedzącej. Długotrwałe siedzenie jest uznawane za jeden z czynników niekorzystnie wpływających na zdrowie.

Używaj stołka zamiast fotela

W artykule przywołano również opinię dr. Kevina Bickarta z University of California w Los Angeles, który od lat zachęca swoich pacjentów do relaksowania się stołków zamiast miękkich foteli czy wygodnych krze-

seł. Taki sposób siedzenia wymaga większego zaangażowania mięśni i pomaga utrzymywać bardziej aktywną postawę.

Czyścić i leczyć zęby

Zdrowie jamy ustnej ma większe znaczenie dla mózgu, niż wiele osób przypuszcza. Dr Feldman przypomina, że infekcje w obrębie jamy ustnej mogą rozprzestrzeniać się na sąsiednie tkanki i prowadzić do poważnych powikłań zdrowotnych. Badania wykazały również związek między chorobami dziąseł a zwiększonym ryzykiem demencji.

Dlatego neurologowie zalecają regularne szczotkowanie zębów, codzienne używanie nici dentystycznej oraz wizyty kontrolne u dentysty co najmniej raz w roku.

Spotykaj się z innymi ludźmi

Mózg potrzebuje nie tylko aktywności fizycznej, ale także kontaktów z innymi ludźmi. Jak zwraca uwagę dr Jessica Choi, koordynatorka badań klinicznych w Duke University School of Medicine w Północnej Karolinie (USA), izolacja społeczna może sprzyjać depresji i przyspieszać pogarszanie funkcji poznawczych u seniorów. Ekspertki zachęcają do uczestnictwa w klubach książki, zajęciach grupowych, spotkaniach sąsiedzkich czy innych aktywnościach pozwalających utrzymywać regularne relacje społeczne. Rozmowy, dyskusje i wspólne działania stanowią naturalny trening dla mózgu.

Chroń i ćwicz szyję

Choć niewiele osób kojarzy szyję z profilaktyką demencji, dr Feldman podkreśla, że to właśnie przez nią biegają naczynia dostarczające krew do mózgu. Urazy szyi mogą zaburzać przepływ krwi i ograniczać dopływ tlenu do komórek nerwowych.

Neurolog zaleca unikanie gwałtownych skrętów, szarpnięć oraz ryzykownych manipulacji szyją, które mogą prowadzić do urazów.

Wysypiaj się

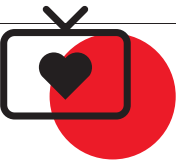
Ostatnia rada dotyczy snu. Zdaniem dr. Feldman odpowiednia ilość i jakość snu to jeden z filarów zdrowia mózgu. W czasie nocnego odpoczynku mózg utrzuca wspomnienia, porządkuje informacje i usuwa produkty przemiany materii gromadzące się między komórkami nerwowymi.

Ekspertki podkreślają, że przewlekłe niedosypianie może negatywnie wpływać na pamięć, koncentrację i zdolności poznawcze. Dlatego regularny, dobrej jakości sen warto traktować jako element profilaktyki demencji.

Możecie tam spędzić niezapomniany turnus na przełomie lata i jesieni, przesycony zapachem żywicy, wśród cudownych kolorów

PROGRAMOWO

G. 20:05

Barwy szczęścia

TVP 2

Kryzys w relacji Marcina i Renaty pogłębia się. Po kolejnej kłótni Kodur śledzi ją, co skutkuje policyjnym zatrzymaniem diler, a ona sama niemal trafia do aresztu. Uczucie łączące Olę i Justina ponownie przybiera na sile. Skotnicki spotyka się z Kępskim, zdeterminowany do wejścia w otwarty konflikt z Karoliną. Z kolei Aldona i Borys nieustannie niepokoją się o przyszłość Romeo. Boją się, że zakochany Włoch nie zda egzaminu dojrzałości. W zaistniałej sytuacji Grzelakowie postanawiają przedstawić chłopakowi konkretną propozycję.

G. 20:15

Na Wspólnej

TVP

Greg wciąż wypomina żonie stłuczkę i wydane pieniądze. Ich córka Jagoda namawia mamę, aby była niezależna. Ewelina prosi o pomoc Weronikę. Pomysł rozjusza Grega, a efekty są dla Kalskiej opłakane. Igor zawozi córkę na odwyk. Agnieszka spotyka się z Tworzkowskim, bratem jej podopiecznego. „Żaba” prosi, by Tomek pracował w służbie zieleni. Olszewska zgadza się, ale jest pełna obaw – widząc to, Hebel obiecuje mieć Tomka na oku.

Lalka

PREMIERA

Netflix

16 września w serwisie Netflix zadebiutuje produkcja, która w ostatnich miesiącach była tematem numer jeden. Mowa o współczesnej reinterpretacji polskiej klasyki literackiej, czyli „Lalce”, społeczno-obyczajowej powieści Bolesława Prusa w reżyserii Pawła Maślony. Historia, choć inaczej zagrana i przedstawiona, jest ta sama – napędzany ambicją Stanisław dąży do awansu społecznego, a jego obsesyjne zauroczenie Izabelą staje się bramą do świata, który chce zdobyć. Izabela próbuje wymknąć się ciasnym ramom arystokratycznego porządku i określić swoje miejsce w przeobrażającym się świecie. Ogarniające ich uczucie rozpięte jest między przepaścią klasową, obsesją, pragnieniem wolności i uwodzącą potęgą bogactwa. W nowej adaptacji w główne role wciela się Tomasz Schuchardt (Stanisław Wokulski) oraz Sandra Drzymalska jako Izabela Łęcka. Na ekranie zobaczymy również Dariusza Chojnackiego jako Ignacego Rzeckiego, Magdalenę Cielecką która występuje jako Kazimiera Wąsowska, Jacka Braciaka w roli Tomasza Łęckiego, Julię Wyszynską wcielającą się w postać Florentyny, Małgorzatę Hajewską-Krzysztofik jako prezesową Zasławską oraz Mateusza Króla jako Juliana Ochockiego.

G. 20:30

Felicita

TVP 1

Wieść o domu Giulii rozchodzi się błyskawicznie. Oliwia bierze udział w proteście, a demonstracja szybko wymyka się spod kontroli i Oliwia upada w tłumie. Zośka prowadzi sesję z pacjentem, nieświadoma tego, co się dzieje. Oliwia i jej przyjaciele trafiają na komisariat. Zośka dowiaduje się o wszystkim w panice rusza po córkę. Na posterunku kontrolę przejmuje Ewka, wyciągając wszystkich. Śledztwo w sprawie domu trwa. Zośka odwiedza firmę Kamila i pyta Piotra o nieruchomości. Wspólnik udaje zaskoczonego, a Zośka żąda przeszukania dokumentów. Planuje wizytę u rodziców Kamila, ale w ostatniej chwili rezygnuje. Oliwia wraca do wspomnień z dzieciństwa. W starym liście, który jako dziecko napisała do siebie w przyszłości, znajduje marzenie o domu na drzewie. Przyznaje matce, że widok domu Nico bardzo ją zabolął.

G. 16:50

Szpital św. Anny

TVN

Ratownicy otrzymują wezwanie do nieprzytomnej kobiety znalezionej na przystanku. Pacjentka w ciężkim stanie i z objawami hipotermii trafia do szpitala, gdzie jej przypadek przejmuje dr Maciej Bilewicz. Wciąż nie wiadomo, jak znalazła się na mrozie. Placówka przechodzi audyt. Na SOR trafia kobieta z pękniętą kością biodrową, wymagająca operacji. Inspekcja ujawnia także braki kadrowe na ortopedii. Łukasz Wroński otrzymuje propozycję zatrudnienia nowego lekarza.

G. 16:55

Gliniarze Śląsk

Polsat

Młoda matka mdleje podczas spaceru. Gdy odzyskuje przytomność, leży we własnym łóżku, ale nigdzie nie ma jej niemowlęcia. Detektywi rozpoczynają dramatyczną walkę z czasem, próbując ustalić, kto stoi za porwaniem. Na jaw wychodzą mroczne tajemnice rodziny, w których główną rolę odgrywa mąż kobiety... Podczas treningu Piter poznaje Dominikę. Seksowną, wygadaną i otwartą na nowe znajomości. Nie spodziewa się, że ich spotkanie nie było przypadkowe.

KRZYŻÓWKA NR 143

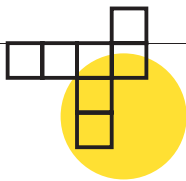
- Poziomo:**
- 1) pocisk do broni myśliwskiej,
 - 6) był nim Jurand ze Spychowa,
 - 11) zakonnicy żyjący na odludziu,
 - 12) eksperyment w laboratorium,
 - 13) cichy głos morza,
 - 14) rzymska pieśń żałobna,
 - 15) prośba na piśmie, petycja,
 - 17) zjazd dostojników kościelnych,
 - 18) dawna włoska moneta,
 - 19) świadoma część osobowości,
 - 20) polski trunek przypominający brandy,
 - 23) surowiec na tradycyjnego chochoła,
 - 25) miękka, elastyczna skóra,
 - 26) organizacja działająca na rzecz ochrony przyrody,
 - 27) czasem głęboko skrywana,
 - 28) najgrubszy palec u ręki,
 - 31) potajemne porozumienie kilku osób,
 - 34) Artur, dziennikarz i artysta kabaretowy,
 - 36) gruby sznur skręcony z włókna,
 - 37) pośredniczy w transakcji handlowej,
 - 38) bez niego żołnierz jest bezbronny,
 - 39) „... z celulozy”, powieść Igora Newerlego,
 - 40) zarzucana przez rybaka.

- Pionowo:**
- 2) wskazany podczas gry w szachy,
 - 3) w osadzie wioślarskiej nadaje je sternik,
 - 4) jeden z modeli Kia,
 - 5) obyczaj w noc świętojańska,
 - 6) lampa obrazowa w telewizorze,
 - 7) obraz olejny Leonarda da Vinci,
 - 8) gruszką pod drzewem,
 - 9) potocznie o Sztabie Generalnym,
 - 10) Akira Kurosawa lub Toshio Mifune,
 - 16) męstwo wykazane na polu walki,
 - 21) biblijny budowniczy arki,
 - 22) rodzaj mocnej ciupagi w ekwipunku tatarnika,
 - 23) Indianin z Ameryki Północnej,
 - 24) chroniony kuzyn żyrafy,
 - 29) czterostrunowa gitara hawajska,
 - 30) odgłos nienaoliwionych zawiąsów,
 - 32) ... Adamczyk, aktor z filmu „Lejdis”,
 - 33) ... prawa na Dzikim Zachodzie to szeryf,
 - 34) zapachowy składnik perfum,
 - 35) miętowy cukierek w rulonie.

KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA

popularne radio	Onufry z Trylogii	zarzewie ognia bóle lędźwi	gliniane naczynie	ryba morska „Biały ...” western	listwa z żabkami	antylopa z Afryki	mknie w Kosmos	jedno u cyclopa bzdury
polewa węgierski autobus				Agata Kulesza				
			ciężka lub kluta			kilka kompanii		
kolczasta jaszczurka			płynie przez Zagrzeb	zespół rockowy weselny wypiek		pruski w laboratorium		część Tour de Pologne
prawna lub lekarska	duchowny w cerkwi	waltornia	liczman z kasyna			karciana czerwień		
polski herb szlachecki				dramat Witkatego		sprzeciw głowy państwa		
			groźny w rzece		demon z 7 klasy			
bud-dyjska świątynia				mocna karta w talii		pod-mokle gleby		

Litery z pól oznaczonych kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

HOROSKOP

Wodnik (20.01 - 18.02)
Emocje będą silniejsze niż zwykle. Horoskop dzienny radzi posłuchać serca, lecz nie zapominać o rozsądku.

Ryby (19.02 - 20.03)
Inspiracja przyjdzie niespodziewanie. Horoskop na dziś sugeruje dać sobie szansę na ciekawą zmianę.

Baran (21.03 - 19.04)
Konsekwencja przyniesie efekty. Horoskop dzienny na środę podpowiada, by nie rezygnować z planów.

Byk (20.04 - 20.05)
Dziś sprzyja Ci szczęście. Horoskop dzienny to wskazówka, by odważyć się na coś nowego.

Bliznięta (21.05 - 21.06)
Tajemnicza sytuacja wreszcie się wyjaśni. Horoskop na dziś podpowiada, by zaufać swojemu przecuciu.

Rak (22.06 - 22.07)
Nie próbuj zadowolić wszystkich. Horoskop dzienny na środę radzi odbyć szczerą rozmowę.

Lew (23.07 - 22.08)
Uporządkujesz sprawy odkładane od dawna. Horoskop dzienny wróży, że wieczorem czeka Cię relaks.

Panna (23.08 - 22.09)
Twoja pewność siebie przyciągnie uwagę. Horoskop na dziś radzi wykorzystać czas na działanie.

Waga (23.09 - 22.10)
Potrzebujesz spokoju. Horoskop dzienny na środę zapowiada, że bliska osoba okaże Ci wsparcie i zrozumienie.

Skorpion (23.10 - 21.11)
Nowa wiadomość poprawi Ci humor. Horoskop dzienny radzi postawić na pomysłowość i unikać chaosu.

Strzelec (22.11 - 21.12)
Czeka Cię miła niespodzianka. Horoskop na dziś podpowiada, by znaleźć chwilę tylko dla siebie.

Koziorożec (22.12 - 19.01)
Działaj odważnie, lecz spokojnie. Horoskop dzienny na środę wróży, że spokojna rozmowa wiele wyjaśni.

ROZWIĄZANIE NR 142

P	O	J	A	Z	D	A	K	O	N	N	A	Z	B
R	A	B	K	A	A	I	O	W	I	A	R	A	
Y	S	G	A	L	A	N	T	E	R	I	A	K	L
M	I	A	N	O	E	U	M	N	U	R	E	K	
A	D	D	T	A	C	Z	K	A	S	E	O		
S	Z	A	R	A	B	A	N	A	N	D	E	R	S
B	A	A	D	W	Ö	R	Z	A	P				
D	I	A	M	E	N	T	Y	D	Z	I	E	C	I
O	P	I								O	J	K	
T	R	Z	A	S	K					B	I	E	D
U	A	A	A							N	R	A	
L	A	B	E	D	Z					O	S	Z	U
A	A	Z								E	Z	R	
C	E	W	K	A						K	O	B	Z
Z	A	K	O	L	A	B	O	R	A	N	T	A	N

ROZWIĄZANIE: KLASZTOR

Praca

ZATRUDNIĘ

DO zbioru owoców i warzyw przyjmę -
Wtelnio, tel. 663 247 006

Zdrowie

LABORATORIA

DR n.med. Maciej Świtoński-
chirurg choroby jelita grubego,
choroba hemoroidalna, 602298213,
60-229-82-13, 602-298-213, Bydgoszcz

REKLAMA 0111562220

FIRMA SPRZEDA budynek przemysłowy
w Poznaniu przy ul. Malwowej 158.

**Powierzchnia użytkowa budynku – 3202,80 m²,
powierzchnia gruntu – 0,8701 ha.**

Tel. kontaktowy 603 920 399

REKLAMA 0011581545

Białe Błota, dnia 16.09.2026 r.

Wójt Gminy Białe Błota
Ogłoszenie
o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego „SIM Drzewce” w miejscowości Drzewce

Na podstawie art. 17 pkt 9 i 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2026 r. poz. 538 z późn. zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1688 z późn. zm.) i art. 39, ust. 1, pkt 2, 3, 4, 5 oraz art. 40 i 41 w związku z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r. poz. 670 z późn. zm.) oraz uchwały Rady Gminy Białe Błota nr RKG.0007.87.2022 z dnia 27 września 2022 r. zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „SIM Drzewce” w miejscowości Drzewce, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w dniach **od 25.09.2026 r. do 23.10.2026 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Białe Błota przy ul. Szubińskiej 57, w godzinach od 8:00 do 14:00.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się w dniu **14.10.2026 r.** w Urzędzie Gminy Białe Błota, przy ul. Szubińskiej 57, **o godzinie 10:00.**

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać na piśmie do Wójty Gminy Białe Błota z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **10.11.2026 r.**

Zgodnie z art. 8c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwagi mogą być wnoszone w formie papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych przez organ sporządzający projekt w Biuletynie Informacji Publicznej.

Z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko można zapoznać się również na stronie internetowej (BIP) bip.bialeblota.pl w zakładce Planowanie przestrzenne.

Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Białe Błota. Klauzulę informacyjną RODO zamieszczono na stronie www.bip.bialeblota.pl oraz w siedzibie Urzędu Gminy Białe Błota, ul. Szubińska 7, 86-005 Białe Błota.

Z up. Wójta
p.o. Kierownika Referatu Gospodarki Przestrzennej
Agata Bartz

AUTOREKLAMA

Kondolencje i nekrologi w Twojej gazecie
przez Internetowe Biuro Ogłoszeń,
bez wychodzenia z domu

Tutaj zlecisz ogłoszenie

ibo.polskapress.pl

SUKCES

Nasi strażacy najlepsi w Mistrzostwach Polski w Ratownictwie Technicznym

Małgorzata Oberlan

Reprezentujący woj. kujawsko-pomorskie strażacy wrócili z pucharem za zwycięstwo w Mistrzostwach Polski Strażaków w Ratownictwie Technicznym. W wymagających konkurencjach pokonali 17 drużyn z całego kraju.

Wrześniowe Mistrzostwa Polski Strażaków w Ratownictwie Technicznym odbyły się w Jastrzębiu Zdroju. W tegorocznej edycji rywalizowało 18 drużyn reprezentujących komendy wojewódzkie PSP, a także szkoły strażackie, w tym Akademię Pożarniczą, Centralną Szkołę PSP w Częstochowie, Szkołę Aspirantów PSP w Poznaniu oraz Szkołę Podoficerską PSP w Bydgoszczy. W zawodach gościnnie udział wzięła drużyna reprezentująca województwo morawsko-śląskie w Republice Czeskiej.

Walka o podium była zażarta i twarda. Zawodnicy rywalizowali w konkurencjach obejmujących realizację działań z zakresu ratownictwa technicznego oraz kwalifikowanej pierwszej pomocy. Przygotowane scenariusze zostały opracowane na podstawie założeń odwzorowujących rzeczywiste zdarzenia drogowe.

Zadaniem poszczególnych drużyn było wykonanie w możliwie najkrótszym czasie szeregu czynności ratowniczych – od zabezpieczenia miejsca zdarzenia, przez wykonanie dostępu do osób poszkodowanych i ich ewakuację z pojazdów, po udzielenie kwalifikowanej pierwszej pomocy. Ostatecznym wynikiem decydowały zarówno czas realizacji zadania, jak i precyzja oraz prawidłowość zastosowanych technik ratowniczych.

Strażacy, którzy zwyciężyli w tych Mistrzostwach Polski Strażaków w Ratownictwie Technicznym w Jastrzębiu

FOT. PSP

Reprezentujący region strażacy wrócili z pucharem

Zdroju, przywieźli Puchar Kujawsko-Pomorskiemu Komendantowi Wojewódzkiemu PSP do Torunia.

Spotkanie miało dodatkowo miły akcent, bo komendant wręczył zawodnikom nagrody. Mistrzowski tytuł dla województwa kujawsko-pomorskiego wywalczyli: st. asp. Karol Kowalski – KM PSP Toruń, asp. sztab. Jarosław Khudkowski – KM PSP Włocławek, asp. Adrian Górka – KM PSP Włocławek, st. kpt. Krystian Frelke

– KM PSP Bydgoszcz, st. asp. Paweł Nowakowski – KM PSP Bydgoszcz, mł. ogn. Bartłomiej Grzeszczak – KM PSP Bydgoszcz, st. kpt. Łukasz Adamowski – KP PSP Żnin, st. bryg. Marcin Czerwiński – KM PSP Włocławek.

Takie wyniki i profesjonalizm w ratowaniu ludzkiego życia są też najlepszym dowodem na to, że w naszym regionie – z takimi mistrzami – możemy czuć się bezpiecznie w różnych sytuacjach zagrożenia. ©

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Ś T P

Teresy Okoniewskiej

Mamy naszego Współpracownika.

W imieniu

Zarządu oraz wszystkich pracowników
Implansens sp. z o.o.

składamy najszczerze wyrazy współczucia

Rodzinie i Bliskim Zmarłej

Niech spoczywa w pokoju.

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że dnia 14.09.2026 r. odeszła od nas

ś t p

Gizela Czerwińska

lat 82

Msza św. pogrzebowa poprzedzona Różańcem
zostanie odprawiona

w czwartek 17 września 2026 roku o godz. 10.30
w kościele pw. św. Krzyża na cmentarzu Nowofarnym
przy ul. Artyleryjskiej w Bydgoszczy.

W smutku pogrążona

Rodzina

ś t p

Stanisław Butowt

(lat 86)

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 5 września 2026 r. odszedł od nas
ukochany Mąż i Tata.

Jego ziemską wędrówka dobiegła końca, a my towarzyszyliśmy mu w przygotowaniach do tej podróży.

Pogrążona w smutku rodzina składa najserdeczniejsze podziękowania
zespółowi medycznemu Szpitala Uniwersyteckiego im. A. Jurasza
z oddziałów: Chirurgii Ogólnej i Chorób Wątroby oraz Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

Dziękujemy za profesjonalną opiekę, a przede wszystkim za podjęte w odpowiednim stadium choroby
decyzje o zaprzestaniu uporczywej terapii i skupienie się na łagodzeniu dolegliwości.

Dzięki Państwa mądrości i empatii mógł spokojnie i godnie przygotować się na swoją ostatnią drogę.

Rodzina

Łącząc się w żalu, informujemy lokalną społeczność o tej smutnej stracie.

Sport

SIATKÓWKA

Początek sezonu mało udany dla BKS. „Wyciągamy wnioski”

Magdalena Zimna

Bydgoscy siatkarze rozpoczęli kolejny sezon w Tauron 1. Lidze. Początek rozgrywek nie był jednak dla nich udany.

MKS BĘDZIN - BKS BYDGOSZ 3:0

Sety: 25:15, 25:17, 25:17

MKS: Gruszczyński 2, Ptaszyński 8, Ratajczak 7, Szwaradzi 9, Tyszkiewicz 14, Kuts 4, Nowosiak (libero), Winiarski, Kaliszuk, Strzeński
BKS: Borris 6, Falkowski, Kopij 2, Rajsner 7, Sobarski 9, Mensel 8, Blicharz (libero), Hassine, Dydzik, Sternik 1, Ramotowski

Bydgoska drużyna w poprzednim sezonie wybroniła się przed spadkiem, a w przerwie między rozgrywkami w klubie zaszło wiele zmian. Prezesa Wojciecha Jurkiewicza na stanowisku zastąpił Tomasz Koniecznyński, a trenera Michała Masnego - Serhij Kapelus. Mocno przebudowano również skład samej drużyny.

Pierwszy sprawdzian w nowym sezonie nie wypadł jed-

nak najlepiej. Bydgoscy siatkarze pojechali do Będzina, ale niewiele tam zdziałali. Mecz przegrali w trzech setach. Bydgoscy siatkarze kilka razy zrywali się do walki, ale nie mieli sposobu, by zatrzymać gospodarzy. W każdej z partii przewaga MKS była znacząca.

Mimo zaangażowania i walki, MKS okazał się skuteczniejszy i zgarnął komplet punktów. To dopiero pierwsza kolejka. Wyciągamy wnioski i skupiamy się na nadchodzącym starciu - zapewnili przedstawiciele bydgoskiego klubu.

Kolejny mecz BKS Bydgoszcz rozegra na swoim boisku - w piątek (18.09) z Avią Świdnik.

1. runda Tauron 1. Liga: Mickiewicz Kluczbork - MKS Spała 3:0 (25:19, 25:16, 25:21). Avia Świdnik - Fort Poznań 3:2 (22:25, 21:25, 25:22, 25:22, 15:13). KPS Siedlce - Lechia Tomaszów Mazowiecki 3:0 (25:23, 25:20, 28:26). 28.10: CUK Anioły - MGJS Jarozno, 4.11: Avia Sędziszów - Czarni Radom, 2.02: Sparta Grodzisk Mazowiecki - Stal Nysa, 10.02: KPS Płock - BBTŚ Bielsko Biała

Bydgoska drużyna w piątek zagra na swoim boisku

KRÓTKO

Żużel

Juniorzy powalczą w Toruniu

Dziś na Motoarenie odbędzie się trzecia runda finałowa Drużynowych Mistrzostw Polski Juniorów. W Toruniu, poza gospodarzami, o punkty walczyć będą Motor Lublin, Stal Gorzów i Abramczyk Polonia. Bydgoszczanie to obrońcy tytułu i liderzy finałów po dwóch rundach. Turniej rozpocznie się o godzinie 17.00. Ostatnia runda zaplanowana jest na 23 września w Gorzowie.

Żużel

Srebrny medal dla Grudziądzan

Zakończyły się finałowe rozgrywki Drużynowego Pucharu Ekstraligi 500R. Rywalizację wygrała ekipa Stali Gorzów (80,5 pkt.). Na drugim stopniu podium uplasowali się młodzi Grudziądzanie: Oskar Wińczewski, Wojciech Piórkowski, Szymon Pawlikowski, Tycjan Jackowiak, Patryk Balina, Kajetan Kurnik (57 pkt.). Podium DPE 500R uzupełnili zawodnicy z Zielonej Góry (51,5 pkt.).

ŻUŻEL

Jedno miejsce, kandydatów jest czterech. Niemiec faworytem

Joachim Przybył

„A co z Norickiem Bloedornem?” - pytają kibice toruńskich „Aniołów” po ogłoszeniu nowych kontraktów z największymi gwiazdami drużyny. Mamy komentarz właściciela klubu na temat przyszłości Niemca.

W trakcie meczu z Motorem Lublin toruński klub oficjalnie ogłosił, że Piotr Baron, Emil Sajfutdinow, Patryk Dudek, Robert Lambert i Mikkel Michelsen przedłużyli kontrakty do 2028 roku, w przypadku Brytyjczyka nowa umowa obejmuje jeszcze sezon 2029.

Kibiców wciąż jednak interesuje obsada pozycji do lat 24 w kolejnym sezonie, a tu kandydatów jest aż czterech. Nieoficjalnie wiadomo, że Pres ma uzgodniony dwuletni kontrakt z Norwegiem Mathiasem Pollestadem, z wypożyczenia wraca Bastian Pedersen, który ma

Norick Bloedorn jest jednym z największych odkryć w tegorocznej PGE Ekstralidze

ważny kontrakt na rok, a coraz fajniej rozwija się Nicolai Heiselberg, który właśnie wywalczył wicemistrzostwo świata juniorów.

Faworytem kibiców pozostaje jednak Norick Bloedorn, który jest jedną z największych rewelacji PGE Ekstraligi 2026. Niemiec w rundzie rewanżowej mógł się pochwalić średnią ponad

1,8 punkta na wyścig! Świetnie także spisuje się w play off.

Bloedorn wciąż jednak nie podpisał kontraktu i jak sam mówi, chce startować w drużynie, w której będzie miał pewne miejsce w składzie i szanse dalszego rozwoju.

Co na to toruński klub? - Mamy urok bogactwa na tej

pozycji, zawsze wychodziłem z założenia, że mistrzowskiej drużyny się nie zmienia, że lepsze jest wrogiem dobrego. I to, co wielokrotnie mówiłem, że nasi obecni zawodnicy mają pierwszeństwo w kontraktowaniu. To musi wystarczyć za komentarz w tej sprawie - powiedział Przemysław Terminiński w studio Canal+ po meczu z Motorem.

Wydaje się więc, że na dziś to właśnie Norick Bloedorn jest najbliższym składowi w sezonie 2027. A jakie inne opcje może mieć żużlowiec? W PGE Ekstralidze miejsce dla zagranicznego zawodnika U24 w przyszłym sezonie ma jedynie Motor Lublin. Ale nieźle pieniądze można zarobić także w Metalkas 2. Ekstralidze. Nieoficjalnie wiadomo, że niemieckiego żużlowca mocno kusi m.in. ROW Rybnik, który zatrzymał Jana Kvecha i za rok chce walczyć o awans do PGE Ekstraligi.

PIŁKA NOŻNA

Lech, a może Siarka. Kto rywalem Olimpii w STS Pucharze Polski?

Marcin Kozłowski

W czwartek biało-zieloni poznają przeciwnika w 1/16 finału rozgrywek Pucharu Tysiąca Drużyn. Grudziądzanie są jedyną ekipą z Kujaw i Pomorza na tym etapie rywalizacji.

Podopieczni trenera Dawida Pędzialka występują w Betclie 2. Lidze, czyli na szczeblu centralnym i nie muszą grać w Pucharze Polski Kujawsko-Pomorskiego Związku Piłki Nożnej. Walkę o STS Puchar Polski rozpoczęli jednak już od rundy wstępnej.

W Świeciu (stadion w Grudziądzu jest remontowany) pokonali 5:3 po dogrywce

Świt Szczecin - ligowego rywala.

W pierwszej rundzie Olimpia miała zagrać z Górnikiem II Zabrze, którego... już nie ma. Zespół został bowiem rozwiązany w połowie czerwca przez Lukasa Podolskiego, nowego właściciela śląskiego klubu. Naprzeciwko biało-zielonych stanęła drużyna Górnika U19, czyli młodzież z tamtejszej piłkarskiej akademii. Grudziądzanie z wielkim trudem pokonali tę przeszkodę zwyciężając 4:3, a gola na wagę awansu do 1/16 finału zdobyli w doliczonym czasie gry.

Trzeciego rywala w STS Pucharze Polski Olimpia pozna jutro. Losowanie zapla-

nowano na godz. 14. Do rozgrywek dołączą ekipy, które w sezonie 2026/2027 grały, bądź wciąż grają w europejskich pucharach.

Potencjalni rywale Olimpii

PKO BP Ekstraklasa: Radomiak Radom, Piast Gliwice, Motor Lublin, Wisła Płock, Korona Kielce, Śląsk Wrocław, Lech Poznań, Jagiellonia Białystok, Górnik Zabrze, Raków Częstochowa, GKS Katowice.

Betclie 1. Liga: Puszcza Niepołomice, Odra Opole, Lechia Gdańsk, Stal Rzeszów, Arka Gdynia, Termalica Nieciecza, Polonia Warszawa, Ruch Chorzów, Po-

goń Siedlce, Chrobry Głogów.

Betclie 2. Liga: Podhale Nowy Targ, Znicz Pruszków, Górnik Łęczna, Śląsk II Wrocław, Sokół Kleczew, Avia Świdnik, GKS Tychy.

Betclie 3. Liga: Siarka Tarnobrzeg, Polonia Środa Wielkopolska.

Ostatniego uczestnika 1/16 STS Pucharu Polski wyłonił zaległy mecz Widzew II Łódź (Betclie 3. Liga) - Polonia Bytom (Betclie 1. Liga), który zakończył się po zamknięciu wydania. Pucharowe spotkania zaplanowano na 27-29 października.

Przypomnijmy, że w rozgrywkach Pucharu Tysiąca Drużyn występował też Chemik Bydgoszcz, który wygrał Puchar Polski K-PZPN. Beniaminek Betclie 3. Ligi w I rundzie uległ jednak 0:3 u siebie grającemu w ekstraklasie Piastowi Gliwice. ©